

VTH-uitvoeringsprogramma

2025 - 2026

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	3
1. INLEIDING	5
2. RANDVOORWAARDEN EN ONTWIKKELINGEN	7
3. VAN BELEID NAAR UITVOERINGSPROGRAMMA	10
4. AANDACHTSPUNTEN MILIEU	13
5. AANDACHTSPUNTEN BRIKS	23
6. REGULIERE TAKEN	27
7. ONDERMIJNING EN KETENTOEZICHT	39
8. MAATWERK EN PROJECTEN	42
BIJLAGEN	45

Samenvatting

De ODRN (Omgevingsdienst Regio Nijmegen) voert voor zes gemeenten taken uit voor de vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van milieu en voor vier gemeenten op het gebied van bouw (ofwel BRIKS (bouwen, reclame, inritten, kappen, slopen)). Bouwtaken voor de gemeente Nijmegen gaan per 1 januari 2025 over naar de gemeente Nijmegen. De ODRN staat voor een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving en speelt hierin al jaren een belangrijke rol met positieve impact. Er is in toenemende mate behoefte om meer regionale focus aan de brengen om de impact van de dienstverlening te vergroten. Dit uitvoeringsprogramma (UP) zal een belangrijke bijdrage leveren aan het vervullen van deze behoefte.

We hebben nu bewust gekozen voor een tweejarig uitvoeringsprogramma. Dit maakt het mogelijk de juiste verdieping aan te brengen in weloverwogen regionale keuzes. Het opgestelde VTH-beleid loopt t/m 2026. Dit betekent dat in 2026 gestart moet worden met het actualiseren van het VTH-beleid en het uitvoeringsprogramma.

De ODRN ontwikkelt zich in lijn met de snelle veranderingen die er in de fysieke leefomgeving plaatsvinden en de uitdagingen die deze veranderingen bieden. We kijken continue hoe we de dienstverlening hier het beste op kunnen aanpassen. Zo investeren we veel in opleidingen, kennisontwikkeling en innovatie. Adviestaken worden een steeds belangrijker onderdeel van het dienstverleningspalet.

Belangrijk is dat we ons realiseren dat het VTH-uitvoeringsprogramma een centrale plaats inneemt in de BIG 8 cyclus. Deze cyclus maakt vanuit een strategisch kader (het beleid) de vertaling naar operationeel beleid, ten behoeve van kwaliteitsborging, samen met een sluitende planning- en controlcyclus. Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats waaruit blijkt of het VTH-uitvoeringsprogramma of eventueel het VTH-beleid bijgesteld moet worden. Dit betekent dat strategie en uitvoering geen statisch geheel zijn, maar meebewegen met nieuwe inzichten en de actualiteit.

We hebben regionale focus aangebracht door samen met de gemeenten aandachtspunten te bepalen, waar we de komende

twee jaar aan gaan werken. In een aantal gevallen wordt hier invulling aan gegeven door middel van projecten of maatwerkopdrachten, maar tijdens het uitvoeren van onze reguliere taken houden we hier ook de focus op. Voor milieu gaan we aan de slag met:

- Inventariseren van (p) ZZS- emissies – potentieel zeer zorgwekkende stoffen;
- Inventariseren milieubelastende activiteiten (MBA's) binnen bedrijven;
- Indirecte lozingen;
- Actuele vergunningdossiers veehouderijen;
- Schone lucht (SL);
- Circulaire economie (CE);
- Uitvoeren Omgevingsplan.

Voor BRIKS werken we aan de volgende aandachtspunten:

- Bestaande bouw;
- Vrije veld toezicht;
- Klimaat en energietransitie.

Bij onze reguliere taakuitvoering (de verplichte basistaken en verzoektaken) hanteren we prioriteiten en uitgangspunten uit het VTH-beleid en passen de daarin beschreven aanpak toe. Reguliere taken vallen uiteen in diverse basistaken die uitgebreid omschreven worden in dit document, inclusief het aantal uren.

Ondermijning en ketentoezicht zijn belangrijke thema's voor de partner gemeenten. Deze onderwerpen worden op een andere manier georganiseerd, maar de ODRN heeft hierin wel een belangrijke rol. Daarom worden deze twee onderwerpen in het uitvoeringsprogramma genoemd en wordt bondig toegelicht waar deze onderwerpen de komende twee jaar op inzetten.

Het opgestelde uitvoeringsprogramma leidt uiteindelijk tot een begroting die als bijlage 1 is toegevoegd. Voor de volledigheid is ook de primitieve begroting voor 2025 (opgesteld in maart 2024) weergegeven. De definitieve begroting voor 2025 wordt begin 2025 vastgesteld. Deze advieslijst is dus een momentopname (1 augustus 2024). Het opgestelde en aan het eind van het jaar geactualiseerde UP leidt uiteindelijk, na totstandkoming en

vaststelling van de werkplannen, tot een bijstelling van de primitieve begroting.

1.

Inleiding

Achtergrond

De regio Nijmegen werkt aan een bewoonbare, duurzame, veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Deze wordt gevormd door alles wat je ziet, voelt en ruikt. Ter bescherming, maar ook ter benutting ervan, bestaan regels: het omgevingsrecht. Dit zijn regels op het gebied van ruimte, bouwen, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. In opdracht van de gemeenten in de regio Nijmegen hebben we als taak zorg te dragen voor de uitvoering en handhaving van een groot aantal van deze regels.

Wij voeren als Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) namens de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen en Wijchen milieutaken uit en voor de gemeenten Berg en Dal, Beuningen en Heumen ook de BRIKS (Bouwen, Reclame, Inrit, Kappen en Slopen) -taken. Binnen het omgevingsrecht voeren we de regie over de vergunningverlening, houden we toezicht op de naleving van wet- en regelgeving en treden we handhavend op bij overtredingen. Ook adviseren we op inhoudelijke milieuthema's en vraagstukken rondom ruimtelijke ordening en beleid.

Ter uitvoering van het VTH-beleid, stellen we nu voor 2025, met doorkijk naar 2026, voor het eerst een inhoudelijke VTH-opdracht voor de hele regio vast in de vorm van een uitvoeringsprogramma. Dit is ontstaan uit de behoefte om afstemming te bevorderen over onze regionale doelstellingen en hierop inhoudelijk te gaan sturen.

Totstandkomingsproces

Het uitvoeringsprogramma is in overleg met vertegenwoordigers van onze zes regiogemeenten tot stand gekomen. Een projectteam, met de ODRN en de gemeenten als deelnemers, heeft intensief samengewerkt om dit uitvoeringsprogramma te realiseren. We zijn gestart met een verkennende gespreksronde, het bestuderen van de Coalitieakkoorden en het opgestelde VTH-beleid. Vervolgens hebben we een voorstel uitgewerkt dat in een aantal ronden is geconcretiseerd tot een finale versie. Deze versie is uiteindelijk in een finale commentaarronde voorgelegd aan het Algemeen Bestuur en de gemeenten.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 schetsen we een aantal belangrijke randvoorwaarden en ontwikkelingen die samenhangen met onze taakuitvoering. In hoofdstuk 3 leggen we de relatie tussen het regionale VTH-beleid en het uitvoeringsprogramma. In hoofdstuk 4 worden de zeven aandachtspunten op het gebied van milieu behandeld, waar wij samen met gemeenten meer zorg voor willen dragen. In hoofdstuk 5 volgen de drie aandachtspunten voor de BRIKS-gemeenten. In hoofdstuk 6 geven we aan welke activiteiten we bij onze reguliere VTH-taak verrichten en hoeveel capaciteit we daarop inzetten. In hoofdstuk 7 besteden we aandacht aan ondermijning en ketentoezicht. Hoofdstuk 8 bevat de maatwerkopdrachten en projecten, vallend buiten de reguliere taakuitvoering.

De concrete werkplanning voor alle betrokken organisatieonderdelen wordt opgeleverd in een aangepast werkplan dat in het najaar van 2024 gereed is. In bijlage 1, die als separate bijlage is bijgevoegd op A3, staat in de advieslijst een overzicht van alle werkzaamheden en de benodigde uren. Naast de uren die begroot zijn voor dit UP in 2025 staat in bijlage 1 ook de primitieve begroting van maart jl. Bijlage 2 geeft toelichting op het toetsprotocol Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

2.

Randvoorwaarden en ontwikkelingen

We streven ernaar om de gemeenten steeds beter van dienst te zijn door te zorgen voor kwalitatief hoogwaardige producten, maatwerk advies en duidelijke communicatie. We hebben heldere uitgangspunten bij de uitvoering van onze taken, maar we werken tegelijkertijd aan een verdere ontwikkeling van onze organisatie. Innovatie en opleidingsniveau van medewerkers spelen daarin een cruciale rol.

2.1. Uitgangspunten bij uitvoering

Bij de uitvoering van de VTH-taken hanteren we de volgende uitgangspunten:

Handelen naar bedoeling

We doen wat nodig is, maar laten wat kan aan de maatschappij. Daarom handelen we naar de bedoeling achter de regel, wanneer dit mogelijk is zonder onacceptabele risico's te lopen.

Verantwoordelijkheid en vertrouwen

We gaan uit van een eigen verantwoordelijkheid van inwoners en bedrijven in het naleven van het omgevingsrecht. We werken daarom vanuit vertrouwen met hen samen. We stimuleren hun bewustzijn over deze verantwoordelijkheid via voorlichting en in het meedenken.

Integraal en duidelijk

We kijken integraal en samen met onze partners naar alle betrokken belangen. We creëren daarmee overzicht en duidelijkheid voor inwoners en bedrijven. We geven duidelijke antwoorden en als dat niet mogelijk is geven we aan waar men het antwoord wel kan vinden.

Preventief en proactief

We vinden voorkomen beter dan genezen. Daarom heeft preventie onze voorkeur boven controleren, maar pakken we door als er toch een overtreding is.

Informatie gestuurd en risicogericht

We kunnen niet overal tegelijk zijn. Om deze reden is onze inzet data-gestuurd, zodat de grootste risico's aangepakt kunnen worden en de prioriteiten die in beleid en uitvoeringsplan zijn gesteld worden uitgevoerd.

Afspraak is afspraak

We zijn betrouwbaar, bieden rechtszekerheid en zijn duidelijk over wat van ons verwacht mag worden. Daarom is afspraak bij ons afspraak. Omgekeerd verwachten we dit ook van inwoners en bedrijven.

Benaderbaar en transparant

We zijn zichtbaar en bereikbaar voor onze inwoners en bedrijven. We handelen deskundig, transparant en duidelijk. Zo is onze communicatie eenduidig en begrijpen onze inwoners en bedrijven wat concreet van hen verwacht wordt.

Vlot en gelijk

We doorlopen procedures op eenzelfde wijze en binnen de daarvoor gestelde termijnen. We bewaken daarbij een gelijke behandeling.

2.2. Communicatie

Communicatie is een belangrijk instrument om te verbinden met inwoners en bedrijven. Naast de algemene informatievoorziening via klantcontactcentra, de website en folders, richten we ons ook zoveel mogelijk proactief tot inwoners en bedrijven.

We doen dit door benaderbaar te zijn en overleg vooraf aan een initiatief te stimuleren. Zo hebben we de mogelijkheid om inwoners en bedrijven vooraf goed te informeren over procedure(eisen). Dit zorgt voor meer volledige aanvragen en meldingen en daarnaast ook voor kortere doorlooptijden.

Ook zorgen we via persoonlijk contact ervoor dat een initiatiefnemer na vergunningverlening milieu begrijpt welke voorwaarden er gelden en waarom. Uiteindelijk mogen betrokkenen niet verrast worden door het besluit dat over een initiatief wordt genomen. Dat betekent dat we ook tijdens procedures actief informatie blijven delen over de procedurestatus, de afwegingen die we maken en de verwachtingen.

2.3. Verdere ontwikkeling ODRN-organisatie

De realisatie van een regionaal VTH-uitvoeringsprogramma sluit goed aan bij de ambities van de doorontwikkeling van de ODRN. Sterk partnerschap, focus op resultaat, maatschappelijke impact en integrale samenwerking komen tot uitdrukking in dit eerste regionale uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma is een belangrijk onderdeel van de regionale beleidscyclus waarin zowel de gemeenten als de ODRN een belangrijke rol hebben.

2.4. Innovatie en opleiding

Het innovatiebudget is 1% van onze omzet. Dit budget is zeer belangrijk om onze organisatie verder te ontwikkelen en toegevoegde waarde te blijven genereren voor gemeenten, bedrijven en inwoners. In 2025 en 2026 zal dit budget besteed worden aan onder andere. *outcome* gericht werken en het ontwikkelen van AI-hulpmiddelen en tools.

Opleidingen voor onze medewerkers worden betaald vanuit het opleidingsbudget, dat gefinancierd wordt vanuit het opslagpercentage van 23% voor indirect productieve uren. Vanuit dit uitvoeringsprogramma ontstaat er een opleidingsbehoefte rondom een aantal onderwerpen;

- (p)ZZS (potentieel Zeer Zorgwekkende stoffen) – fysieke controles;
- Circulaire Economie (CE) - basiskennis verder ontwikkelen en verdieping op thema's;
- Uitvoeren omgevingsplan - basiscursus afgerond, verdere verdieping nodig op thema's;
- Klimaat en energietransitie – natuur-inclusief bouwen.

Bovenstaande behoefte wordt meegenomen in het opleidingsplan 2025 en 2026.

3.

Van beleid naar uitvoeringsprogramma

3.1. De relatie tussen beleid en uitvoeringsprogramma

Wat we met het uitvoeren van deze VTH-taken beogen, wat we daarbij belangrijk vinden, hoe we onze taken uitvoeren en welke keuzes we daarin maken, hebben we samen met onze regiopartners vastgelegd in het VTH-beleid Regio Nijmegen 2023/2026. In de uitvoering van dit VTH-beleid zijn wij een belangrijke partner.

In deze opdracht vertalen we de meerjarige strategische doelstellingen en prioriteiten uit het VTH-beleid naar concrete aandachtspunten. Naast de risicobeoordeling uit het VTH-beleid, hebben de colleges ook bepaalde bestuurlijke prioriteiten en wordt er ook in de uitvoering kennis opgedaan over verschillende actuele onderwerpen en ontwikkelingen. Deze drie punten wegen we mee bij het kiezen van de meerjarige aandachtspunten.

Op deze aandachtspunten zetten we extra in. We formuleren dan ook wat we willen bereiken en welke reguliere taken, projecten of maatwerkopdrachten daaraan bijdragen. In het uitvoeringsplan maken we onderscheid tussen reguliere taken, maatwerkopdrachten en projecten:

- Reguliere taken zijn onze “*going concern*” werkzaamheden. Dit zijn de verplichte basistaken, zoals het behandelen van aanvragen en het doen van toezicht en handhaving. Het betreft ook verzoektaken, zoals advisering rondom beleidsvraagstukken. Het grootste deel van ons werk valt hieronder.
- Maatwerkopdrachten zijn opdrachten voor één of meerdere gemeenten op onderwerpen waar een gemeente een accent wil leggen. Bijvoorbeeld een versnelling, een extra taak of extra diepgang. Het zijn meestal voortdurende opdrachten voor meerdere jaren die geen vastomlijnd einddoel hebben.
- Projecten zijn opdrachten met een unieke status voor één of meerdere gemeenten met een duidelijk einddoel. Projecten kunnen een doorlooptijd van één of meerdere jaren hebben.

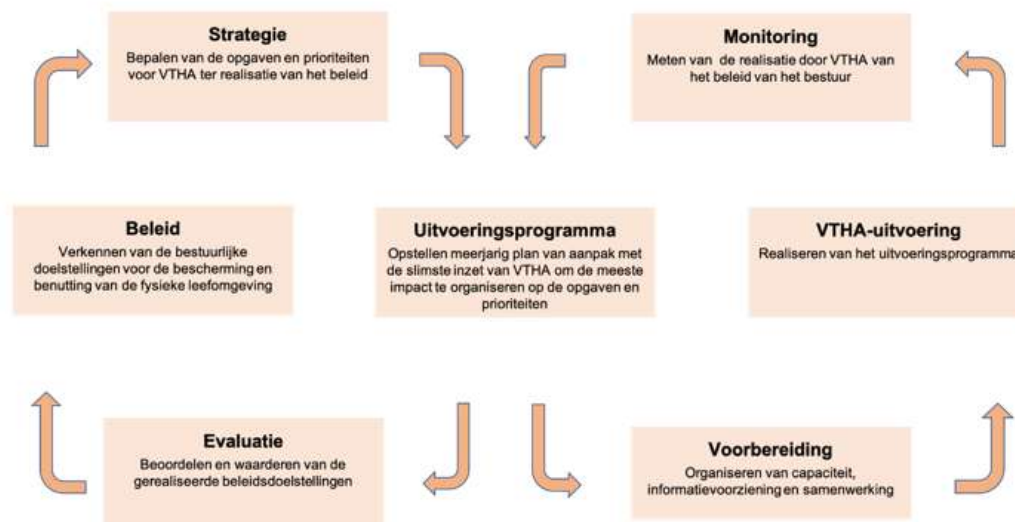
Reguliere taken zorgen er samen met maatwerkopdrachten en projecten voor dat risico's voldoende worden beheerst. Jaarlijks kijken we of herijking nodig is naar aanleiding van ontwikkelingen. De diepgang van het beoordelen van vergunningsaanvragen, de frequentie en aard van toezicht en de wijze van handhaven, vinden plaats binnen de wettelijke kaders, landelijke afspraken en zijn in lijn met het VTH-beleid.

We gaan reguliere taken harmoniseren richting een regionale aanpak. Dit betekent dat toets- en toezichtprotocollen en werkwijzen gelijk worden voor de 6 gemeenten. De vertaling van deze opdracht naar producten, capaciteit en financiën, staat in ons werkplan. Deze inhoudelijke VTH-opdracht met bijbehorend werkplan, wordt door het college van burgemeesters en wethouders van elke regiogemeente vastgesteld en ter kennisname voorgelegd aan de raden. De provincie Gelderland heeft een eigen Uitvoerings en Handhavingsstrategie en uitvoeringsprogramma. Overigens werken we in opdracht van de provincie Gelderland op een aantal opgaven die in dit plan zijn opgenomen. Uitvoering daarvan vindt gezamenlijk plaats en stemmen we op elkaar af.

3.2. Positionering van het uitvoeringsprogramma

Het is belangrijk dat strategie en uitvoering goed op elkaar zijn afgestemd. Dit zorgt ervoor dat bestuurlijke doelstellingen worden vertaald in een VTH-beleid en dat dit beleid landt in een uitvoeringsprogramma (UP) waar alle partijen (gemeenten en ODRN) zich in herkennen. Vervolgens is het belangrijk dat de praktische ervaring vanuit de uitvoering terugvertaald wordt naar beleid. Dit gebeurt door een jaarlijkse evaluatie waaruit blijkt of het VTH-uitvoeringsprogramma of eventueel het beleid bijgesteld moet worden. Dit betekent dat strategie en uitvoering geen statisch geheel zijn, maar meebewegen met nieuwe inzichten en de actualiteit.

Hiernaast is de regionale beleidscyclus afgebeeld, ofwel de BIG-8. Beleid en uitvoering zijn hier op één lijn geplaatst om aan te geven dat beleid en uitvoering even belangrijk zijn.

3.3. Monitoring

We hebben de ambitie om de impact in de zin van publieke waarde van onze werkzaamheden op de realisatie van de beleidsopgaven inzichtelijk te maken. Uit de monitoring volgt essentiële informatie voor de evaluatie van beleidsdoelen, die weer input geeft voor de visievorming en strategiebegrip voor een volgende periode. In hoofdstuk 4 en 5 beschrijven we aandachtspunten voor milieu en BRIKS. De impact die we maken met deze aandachtspunten gaan we monitoren. We willen groeien van een output gestuurde monitoring

naar een combinatie van output en outcome gestuurde monitoring, waarbij we steeds beter in staat zijn om de impact op de omgeving te meten. Dit is een proces waar we in dit uitvoeringsprogramma een aanvang mee maken, maar wat de komende jaren steeds verder verfijnd moet worden. Onze afdeling bedrijfsvoering zal hier ook een belangrijke rol gaan vervullen om te bepalen hoe we deze monitoring kunnen automatiseren en borgen in onze organisatie.

4.

Aandachtspunten milieu

We onderscheiden zeven aandachtspunten op het gebied van milieu waar we met onze VTH-inzet een substantiële bijdrage gaan leveren. In de volgende paragrafen lichten we deze aandachtspunten verder toe.

4.1. Inventarisatie (p)ZZS-emissie potentieel zeer zorgwekkende stoffen

Waarom is dit een aandachtspunt?

Een zeer zorgwekkende stof is een stof die gevaarlijk is voor mens en milieu, omdat deze ziektes kan veroorzaken, onze genen kan beschadigen, schadelijk kan zijn voor het nageslacht of zich in de voedselketen kan ophopen. Het is dus belangrijk om de verspreiding van deze stoffen in onze leefomgeving te voorkomen.

Op dit moment hebben we onvoldoende inzicht in welke bedrijven (p)ZZS gebruiken en emitteren. Om het gebruik en de uitstoot in beeld te krijgen (en uiteindelijk te minimaliseren) is inventarisatie van de relevante bedrijven noodzakelijk. Dit aandachtspunt sluit goed aan bij het beleidsplan. Hier krijgen onderwerpen zoals gezondheidsbescherming, bodem, luchtkwaliteit en water een hoge prioriteit.

Wat wordt er momenteel al gedaan?

In 2024 is een dergelijk project gestart voor de gemeente Nijmegen. De opgedane ervaringen uit dat project worden meegenomen bij de aanpak van dit aandachtspunt in 2025 en 2026.

Wat is de scope?

- Alle bedrijven die (p)ZZS emitteren in de regio Nijmegen.
- Alle stoffen die aan de ZZS-criteria voldoen of de potentie hebben daaraan te voldoen.

De bedrijven waar het grootste risico op (p)ZZS aanwezig is, krijgen prioriteit in 2025 en 2026. Door middel van een gezamenlijke risicobenadering, maken we een selectie van de branches (dus bedrijven) waar mogelijk (p)ZZS wordt gebruikt. Deze bedrijven worden benaderd om informatie over de soort stoffen die zij gebruiken te overleggen (d.m.v. veiligheidsinformatiebladen).

Wat is het doel?

- Eind 2026 hebben we een volledig en actueel overzicht van de belangrijkste bronnen van verspreiding van zeer zorgwekkende stoffen naar de leefomgeving binnen ons werkgebied op dat moment.
- Eind 2028 hebben we bij al deze bronnen maatregelen getroffen om de verspreiding van ZZS zoveel mogelijk te vermijden en als dat niet lukt, deze terug te dringen.

Hoe gaan we dit bereiken?

Om dit te bereiken kiezen we de komende jaren voor een projectaanpak gecombineerd met een intensivering op het thema (p)ZZS binnen de reguliere taakuitvoering.

We starten een project om de volgende werkzaamheden te kunnen uitvoeren:

- We maken een risico inschatting met als resultaat een lijst van bedrijven per gemeente met de hoogste risico's ten aanzien van de emissie van (p)ZZS.
- We ontwikkelen een systeem waarmee we medewerkers ondersteunen bij het uitvoeren van deze taak en waarmee we de voortgang kunnen monitoren.
- Van de bedrijven met een hoog risicoprofiel worden in 2025 en 2026 de product informatiebladen geanalyseerd op de aanwezigheid van (p)ZZS.
- Door voorlichting en advies stimuleren we bedrijven om uitstoot en lozing van (p)ZZS in de lucht, bodem, het afvalwater en via afval(verwerking) te vermijden en als dat niet mogelijk blijkt, te minimaliseren.
- We ontwikkelen een emissieregistratiesysteem waarin we de uitstoot of milieubelasting van een bedrijf op een uniforme en toegankelijke wijze vastleggen.

Om in deze omvang op een juiste wijze invulling te kunnen geven is een extra impuls nodig om de kennis van (p)ZZS bij

medewerkers te vergroten. Binnen het opleidingsbudget en het programma kennis en innovatie worden hier de benodigde middelen voor gereserveerd.

Binnen de reguliere taakuitvoering intensiveren we op het thema (p)ZZS als volgt:

- Vergunningverlening
 - Extra aandacht of diepgang voor het gebruik en de emissie van (p)ZZS bij het toetsen van vergunningen en meldingen.
 - Zo nodig actualiseren van vergunningen op de emissie van (p)ZZS of het opleggen van maatwerkvoorschriften.
 - Vragen van een eindsituatieonderzoek van de bodem bij (gedeeltelijke) bedrijfsbeëindiging die (p)ZZS hebben gebruikt.
 - Extra rekening houden met (p)ZZS bij BBK-meldingen (toepassen grond, baggerspecie en bouwstoffen).
- Toezicht en Handhaving
 - Controleren of er onbekende milieubelastende activiteiten met potentieel (p)ZZS plaatsvinden bij bedrijven in de regio Nijmegen.
 - Onderzoek doen naar de emissies van (p)ZZS van alle milieubelastende activiteiten bij bedrijven in de regio Nijmegen.
 - Vaker metingen uitvoeren om de emissiegrenswaarden van (p)ZZS te controleren.
 - Ketentoezicht inzetten om een beter beeld te krijgen van (p)ZZS in de afvalketen.
 - Aandacht besteden aan de mogelijke aanwezigheid van (p)ZZS. Hiertoe vragen we eerder en vaker productinformatiebladen op en beoordelen deze op de aanwezigheid van (p)ZZS.
 - Toezicht houden op het tijdig indienen van vermijdings- en reductieprogramma's voor milieubelastende activiteiten waarvoor dit verplicht is

en erop toezien dat bedrijven de daarin opgenomen maatregelen tijdig en juist treffen.

Wat gaan we monitoren?

- Een actueel overzicht van bedrijven die (p)ZZS gebruiken, emitteren en lozen en om welke (p)ZZS het gaat.
- Het aantal uitgevoerde (inventariserende) controles naar gebruik (p)ZZS.
- Het aantal bedrijven dat door ons is geïnformeerd over regels, mogelijkheden en geleerde lessen met betrekking tot (p)ZZS.
- Het aantal bedrijven dat in hun acceptatie en verwerkingsbeleid de voorschriften op afvalstoffen doorgevoerd heeft.

Het is nu nog lastig om de echte impact te meten (emissies), omdat we in eerste instantie door het project kennis delen, inventariseren (inzichtelijk krijgen welke branche vooral gebruik maakt van (p)ZZS) en data verzamelen (het koppelen aan het bedrijf in het systeem Open Wave).

Door regulier toezicht is het uiteindelijke doel om (p)ZZS te reduceren en totaal te weren. Het daadwerkelijk meten van emissies is een volgende stap die mogelijk in 2027 gezet kan worden.

4.2. Inventarisatie milieubelastende activiteiten (MBA's) binnen bedrijven

Waarom is dit een aandachtspunt?

Bij het uitvoeren van de VTH-taken richten we ons van oudsher vooral op activiteiten die bekend zijn bij de ODRN, doordat deze door de initiatiefnemer worden gemeld of zijn aangevraagd. Het komt helaas ook regelmatig voor dat milieubelastende activiteiten niet worden gemeld of aangevraagd. Hierdoor onttrekken deze activiteiten zich aan ons toezicht, met alle mogelijke nadelige gevolgen van dien. Dit aandachtspunt sluit goed aan bij het beleidsplan. Hier krijgen onderwerpen, zoals strijdig bedrijfsmatig gebruik en strijdig gebruik agrarische opstallen, een hoge prioriteit.

Wat wordt er momenteel al gedaan?

In het verleden zijn gevelcontroles in alle gemeenten uitgevoerd en in 2024 voerden wij een inventarisatie uit naar alle relevante milieubelastende activiteiten op twee bedrijventerrein in Nijmegen.

Wat is de scope?

- Bedrijventerreinen, concentratiegebieden met bedrijven en bedrijven in het buitengebied. Hier is het van belang om duidelijk in beeld brengen welke milieubelastende activiteiten er binnen een bedrijf van toepassing zijn.
- Bij de ODRN onbekende bedrijven toetsen op de milieubelastende activiteit, zodat ook zij een reguliere controle krijgen en aan de regelgeving moeten voldoen.
- We richten ons alleen op de meest relevante milieubelastende activiteiten. Welke dat zijn, stellen we nog vast.

Wat is het doel?

- We willen eind 2026 een actueel en volledig beeld hebben van alle relevante milieubelastende activiteiten in het werkgebied van de ODRN.

- We willen vanaf 2027 actief beheer gaan uitvoeren op relevante milieubelastende activiteiten zodat we altijd een actueel en volledig beeld hebben.

Hoe gaan we dit bereiken?

We starten een project om de volgende werkzaamheden uit te kunnen voeren.

- We maken een lijst met alle voor ons relevante milieubelastende activiteiten.
- In 2025 en 2026 zorgen we via een inhaalslag voor een volledig en actueel beeld van alle relevante milieubelastende activiteiten in het werkgebied van de ODRN.
- We ontwikkelen een werkwijze om het bestand met relevante milieubelastende activiteiten actief te beheren vanaf 2027. Het doel is ook om daarin verder te gaan door niet alleen in beeld te krijgen waar en welke activiteiten worden uitgevoerd, maar ook door informatie over de activiteit te verzamelen die van belang is voor het uitvoeren van onze taken. Deze informatie kunnen wij dan ook delen met partners op het gebied van bijvoorbeeld ondermijning, externe veiligheid en lokale maatwerkvoorschriften.

Locaties waarbij er vanuit het onderwerp ondermijning een reden is om ze verder te onderzoeken, worden aan het team Ondermijning doorgegeven.

Dit aandachtspunt heeft de volgende consequenties voor de reguliere taakuitvoering:

- Eind 2026 willen we dat voor alle relevante onbekende milieubelastende activiteiten van de onderzochte terreinen een vergunning is aangevraagd, een melding is ingediend of dat deze zijn gestopt. Nieuwe bedrijven die een melding moeten indienen of een vergunning moeten aanvragen,

worden daarop aangeschreven. Dit is regulier werk. Vanuit het project zorgen we voor een fasering om pieken in de werkbelasting te voorkomen.

- Door een combinatie van voorlichting, advies, toezicht en handhaving en het slim gebruik maken en combineren van bestaande informatie, willen we ervoor zorgen dat we beter en blijvend zicht hebben op alle relevante milieubelastende activiteiten in het werkgebied van de ODRN en pakken we *freeriders* (organisaties die moedwillig en bewust geen meldingen hebben ingediend of vergunningen hebben aangevraagd) aan. We richten ons daarbij ook op de voorkant om het aantal niet vooraf gemelde milieubelastende activiteiten te voorkomen. Dit doen we door zowel bedrijven als collega's bij gemeenten hierover te adviseren en informeren.

De nieuwe bedrijven die een melding moeten indienen of een vergunning moeten aanvragen, worden daarop aangeschreven. Dat wordt gedurende het project gefaseerd gedaan.

Wat gaan we monitoren?

- Het projectresultaat, te weten het aantal en soort geconstateerde onbekende (milieubelastende) activiteiten;
- Correct vastgelegde MBA's en de mutaties in Open Wave;
- De reden of oorzaak waardoor bedrijven MBA's niet melden, met name of dit komt door onduidelijke (lokale) regels of het eigen gedrag;
- Aantal gelegaliseerde en beëindigde onbekende (milieubelastende) activiteiten. We gaan o.a. vastleggen; wijziging naam, aantal MBA's (nieuw en gestopt);
- Het aantal gevallen waarin gevolg wordt gegeven aan de ingezette handhavingprocedure en de noodzaak tot hercontroles.

4.3. Indirecte lozingen

Waarom is dit een aandachtspunt?

De kwaliteit van de oppervlaktewateren in Nederland staat onder druk. Conform Europese wetgeving dient de kwaliteit van de oppervlaktewateren in 2027 te voldoen aan de doelen van de Kader Richtlijn Water (KRW), en die beoogde kwaliteit is nog lang niet in zicht.

De minimumeis van de KRW is om verdere achteruitgang van de toestand van de wateren te voorkomen (standstill beginsel). Indirecte lozingen hebben hier invloed op. Een indirecte lozing is een lozing op een oppervlaktewater via een werk van een derde. Zo'n werk van een derde kan bijvoorbeeld een bedrijfsriolering, afwateringsstelsel of zuiveringstechnisch werk zijn. Voor verbetering van de waterkwaliteit is daarom het aanpakken bij de bron cruciaal. Wat niet in de riolering geloosd wordt, komt immers ook niet in het oppervlaktewater terecht.

Er is overlap met het aandachtspunt (p)ZSS. Daarin worden ook acties benoemd die gaan over (p)ZZS in het afvalwater. De Kaderrichtlijn Water bevat een aanpak dat echter meer stoffen behelst en is daarom als apart aandachtspunt opgenomen. Dit aandachtspunt sluit goed aan bij het beleidsplan. Hier krijgen onderwerpen zoals bodem en (afval)water een hoge prioriteit.

Wat wordt er momenteel al gedaan?

We behandelen vergunningaanvragen en bedrijven moeten zich melden met hun activiteiten. Wij beoordelen het aspect en hebben indien nodig overleg met de Waterschappen. Wij toetsen of een lozing toelaatbaar is en kijken hierbij naar kwaliteit en kwantiteit. Ook controleren we en houden we toezicht op de lozingen.

Wat is de scope?

- We richten ons op alle bedrijven met indirecte lozingen op het riool, waarbij de nadruk ligt op de bedrijven met risico's voor de waterkwaliteit of werking van het riool. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om horeca, bedrijven waar proceswater vrij komt, mestverwerking, voedingsmiddelenbedrijven en laboratoria.
- Het gaat hierbij om de bedrijven waarvan de gemeente het bevoegd gezag is.
- Lozingen op het oppervlaktewater vallen buiten de scope.

Wat is het doel?

Voorkomen of verminderen van indirecte lozingen die een ongewenst effect hebben op de werking van het riool of het behalen van de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water.

Hoe gaan we dit bereiken?

- We stellen een gecoördineerde aanpak van vergunningverlening, toezicht en handhaving vast. De werkafspraken van alle betrokkenen liggen vast. De betrokkenen zijn ODRN (als uitvoerder van vergunningverlenend, toezichthoudende en handhavende taken), de gemeente (met o.a. als taak om zorg te dragen voor inzameling en transport van afvalwater) en het Waterschap (met een controlerende taak). We zetten hierbij elkaars kennis en kunde in.
- We meten regelmatig concentraties bij controles.
- We beoordelen relevante milieuaanvragen (diepgaand) op indirecte lozingen.

- We zien toe op indirecte lozingen en pakken meldingen actief op.
- We werken risicogericht. Dat wil zeggen dat we bezoekfrequentie en bemonsteringsfrequentie afstemmen op het risico dat een branche of bedrijf met zich meebrengt. We maken hiervan een overzichtslijst.
- We voeren actualisatietoetsen uit en actualiseren indien nodig vergunningen. In 2025 richten we ons op de (top 20) bedrijven met de grootste risico's. Hierin toetsen we het aspect indirecte lozingen aan de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water. Uit deze toetsen blijkt welke vergunningen moeten worden geactualiseerd. In 2026 kijken we naar de bedrijven met een lager risico.
- Bedrijven die voedsel bereiden (of produceren) moeten vetafscidders hebben die voldoen aan normen. Daarbij hoort ook goed onderhoud. Onvoldoende kennis van de werking en het onderhoud van vetafscidders bij de bedrijven kan zorgen voor problemen. Om dat te bevorderen, gaan wij daar nog meer aandacht aan besteden.

Wat gaan we monitoren?

- De actualiteit van de top 20 aan bedrijven in het vergunningbestand. In het zaaistelsysteem wordt van alle vergunningplichtige bedrijven milieu bijgehouden of de vergunning actueel is en wanneer de volgende actualisatietoets nodig is.
- Het aantal uitgevoerde controles, met als onderdeel indirecte lozingen. Hier zien we onder andere wat er is aangetroffen en wat de acties waren.

4.4. Actuele vergunningendossiers veehouderijen

Waarom is dit een aandachtspunt?

Bij veehouderijen is sprake van emissies van ammoniak, fijnstof en andere stoffen. Het is van belang om een actueel en correct vergunningenbestand te hebben. Niet alleen om een goede toetsing en goede controles uit te kunnen voeren, maar het is ook essentieel voor goed beleid. We willen een goed bedrijvenbestand met de actuele stand van zaken met betrekking tot de vergunde rechten. Met een goed bedrijfsbestand kunnen effecten beter in beeld worden gebracht en zet beleid zich in op de plekken waar het nodig is. Hierbij zijn ook gegevens ten aanzien van de emissies (dieraantallen, stalsysteem, ventilatiekenmerken, gebouwkenmerken) noodzakelijk. De gegevens moeten worden bijgehouden in de Informatievoorziening Gezamenlijke Omgevingsdiensten (IGO).

Een actueel overzicht hebben van bedrijven draagt indirect bij aan verbetering van de luchtkwaliteit, geur en stikstofdepositie in natuurgebieden. Dit aandachtspunt sluit ook goed aan bij het beleidsplan. Hier krijgen onderwerpen zoals luchtkwaliteit, bodem en gezondheidsbescherming een hoge prioriteit.

Wat wordt er momenteel al gedaan?

Als er een vergunningaanvraag of melding wordt gedaan, wordt dit momenteel ingevoerd in de IGO. De mutatie van gegevens van bedrijven die niet onlangs met een verandering zijn langsgesproken en bedrijven die zijn gestopt, zijn niet doorgevoerd. Vanuit toezicht bezoeken we elk bedrijf tenminste één keer in de drie jaar. De vergunde situatie wordt op dit moment bij die controles wel opgezocht, maar niet gemuteerd in de IGO. Het IGO monitorings-instrument levert een goede basis voor beleidsvorming, toezicht en de aanpak van ondermijning. We hebben het dan over de uitstoot van fijnstof, geur en ammoniak.

Wat is de scope?

- Het gaat om de veehouderijen in de regio Nijmegen. Hobbymatig gehouden dieren vallen hier niet onder.
- We houden alle brongegevens bij die van belang zijn voor de verspreiding van fijnstof, ammoniak en geur.

Wat is het doel?

We willen een compleet overzicht van veehouderijen en de emissiegegevens in de database van de IGO. Dit levert een goede basis voor beleidsvorming en toezicht en de aanpak van ondermijning. We hebben het dan over de uitstoot van fijnstof, geur en ammoniak.

Hoe gaan we dit bereiken?

We starten een project om de volgende werkzaamheden te kunnen uitvoeren:

- We maken een bedrijvenlijst vanuit het zaakstelsel en een bedrijvenlijst vanuit de IGO. We inventariseren de verschillen en leggen de lijst voor aan onze partners.
- We gaan een voorstel maken over hoe we omgaan met slapende vergunningen (en Omgevingsvergunningen Beperkte Milieutoets).
- In de IGO voeren we de meest relevante bedrijven in op stalniveau. Dit zijn de grote bedrijven en de bedrijven met luchtwassers.
- We bezoeken deze grote bedrijven en bedrijven met luchtwassers elk jaar. Bij de overige bedrijven komen we elke twee tot drie jaar.
- We stellen een werkwijze op die ervoor zorgt dat informatie bij toezicht in de IGO wordt ingevoerd.
- Bij aanvragen of meldingen van veehouderijen voeren we de gegevens in de IGO in.

Als er uit de projecten onbekende MBA's, integraal toezicht of vrije veld controles volgt dat er ergens een onbekende veehouderij is of als dat uit vergunde situatie bekend wordt, dan wordt deze toegevoegd aan de lijst.

Wat gaan we monitoren?

- Een lijst van actuele bedrijven in de IGO.
- We houden een lijst van gevallen bij waar intrekkingen aan de orde zijn.
- We presenteren periodiek een overzicht van de emissies fijnstof, ammoniak, geur en dieraantallen per bedrijf en per gemeente.

4.5. Schone Lucht (SL)

Waarom is dit een aandachtspunt?

Het verbeteren van de luchtkwaliteit heeft een positief effect op onze gezondheid. Uitstoot van luchtverontreinigende stoffen leidt tot het verlies van gezonde levensjaren. In het VTH-beleid heeft dit de hoogste prioriteit gekregen. Daarom gaan we extra aandacht geven aan het terugdringen van schadelijke emissies in de lucht. De gemeente Nijmegen, Heumen, Beuningen en Berg en Dal hebben het Schone Luchtakkoord (SLA) getekend. Het doel van het SLA is een gezondheidswinst van 50% in 2030, ten opzichte van 2016, te bereiken voor wat betreft de emissies van fijnstof en stikstofoxiden uit Nederlandse bronnen. Dit aandachtspunt sluit ook goed aan bij het beleidsplan. Hier krijgt het onderwerp luchtkwaliteit een hoge prioriteit.

Wat wordt er momenteel al gedaan?

In de gemeenten Nijmegen, Beuningen en provincie Gelderland doen we nu al ervaring op met gezonder vergunnen. We onderzoeken in opdracht van de provincie Gelderland, de gemeente Beuningen en de gemeente Nijmegen hoe de luchtkwaliteit op en rond het industrieterrein Nijmegen-West en Weurt verder verbeterd kan worden. Dat wordt gedaan in samenspraak met bedrijven en bewoners. Dit project heet 'Gezonder vergunnen, samen werken aan schonere lucht'. Meer informatie over dit project staat op [onze website](#).

Wat is de scope?

Schone lucht kent vele aspecten. We richten ons in 2025 eerst op de reductie van fijnstof en stikstofoxiden door gezonder te vergunnen bij bedrijven. Gezonder vergunnen, ook wel scherper vergunnen genoemd, betekent dat je resultaatgerichte waarden stelt voor emissies van stoffen met waarden die onderaan de range van de best beschikbare technieken liggen of nog minder.

In 2026 wordt gekeken naar een aanpak voor de verbetering van de luchtkwaliteit rond veehouderijen. Het is daarvoor nodig dat de dossiers op orde zijn (zie 4.4). Hierbij kan ook gekeken worden naar het aspect geur.

Voor de emissie van (p)ZZS via de lucht wordt een inventarisatie opgestart (zie 4.1). Daar zal ook een aanpak uit voort moeten komen. Hierbij kan ook worden gedacht aan de cumulatie van stoffen.

Wat is het doel?

Het doel is een verdere verbetering van de luchtkwaliteit door de uitstoot van schadelijke stoffen door bedrijven te verminderen.

Uiteindelijk willen we naar een situatie waar we o.a. middels een emissieregistratiesysteem meer zicht krijgen op de (cumulatie van) verschillende emissies en het mogelijke negatieve effect hiervan op de gezondheid van omwonenden. Zo kunnen we daar resultaatgerichter op sturen.

Hoe gaan dit het bereiken?

- We stellen een beleid luchtkwaliteit op met de gemeenten (en provincie), waarbij we beleidskaders maken om invulling te geven aan gezonder / scherper vergunnen.
- We implementeren dit beleid in onze VTH-taken en we beoordelen of het nodig en mogelijk is de bestaande vergunningen te actualiseren.

Het is van belang om een beleid te ontwikkelen dat uitvoerbaar is en effect heeft. De gemeenten (ambtelijke organisatie en het college en raad) zijn hierin een belangrijke succesfactor. Op dit moment worden ervaringen in den lande opgedaan.

Wat gaan we monitoren?

- Het aantal bedrijven waar we scherper vergunnen.
- Het effect van het nog op te stellen beleid, wat vervolgens geëvalueerd wordt.
- Het aantal (geactualiseerde vergunningen) waarin strengere emissiewaarden zijn opgenomen.

In 2027 willen we inzicht hebben in de emissies en wat dit betekent voor de leefomgeving en starten we daarnaast de monitoring op.

4.6. Circulaire economie (CE)

Waarom is dit een aandachtspunt?

Nederland moet in 2050 volledig circulair zijn. De Rijksoverheid stelt: "Het eerste doel uit het Rijks brede programma Nederland Circulair in 2050: in 2030 moet Nederland al 50% minder primaire grondstoffen gebruiken (mineralen, metalen en fossiel)."

Ook de ODRN draagt bij aan een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving. Dit doen we door VTH-taken uit te voeren, advies te geven en kennis te delen. Gezien de urgentie en ontwikkelingen rondom CE willen we hier de komende jaren meer aandacht aan besteden.

We zitten nu in de opbouwfase en willen het CE-huis binnen de ODRN gaan inrichten. Dit betekent dat het belangrijk is dat alle gemeenten hieraan deelnemen. Dit aandachtspunt/onderwerp wordt niet specifiek genoemd in het beleidsplan. Wel sluit dit aandachtspunt ook aan op onderwerpen, zoals afval, bodem en duurzaamheid en neemt de urgentie toe om hier nu mee starten.

Wat wordt er momenteel al gedaan?

In de afgelopen drie jaar hebben we een Gelders project getrokken waarin we 42 CE-ambassadeurs hebben getraind, waaronder 6 werkzaam bij de ODRN. Deze ambassadeurs hebben in zes leermodules handvatten en kennis gekregen om CE binnen de ODRN verder te bevorderen. We hebben ook een kennismakingsbijeenkomst voor alle Gelderse gemeenten georganiseerd (dus ook die uit de regio Nijmegen) waarin we de rol van de omgevingsdiensten hebben uitgelicht. Daarnaast hebben we met de gemeente Nijmegen afgesproken dat we vanaf het begin, ofwel bij de initiatiefase, betrokken zijn bij gesprekken met circulaire initiatiefnemers. Zo kunnen we tijdig aangeven of een initiatief kansrijk is, of er aanpassing of sturing nodig is of dat er iets anders van toepassing is.

Wat is de scope?

Er zijn drie thema's waar we ons op willen focussen:

- Preventie en aandacht bij bedrijven voor het grondstoffengebruik;

- Het voorkomen of beperken van het ontstaan van afvalstoffen (preventie);
- Sturen op een hoogwaardige verwerking.

We volgen hierbij drie sporen:

1. Praktische invulling voor gemeenten d.m.v. pilots;
2. Opleiding & kennis opbouwen;
3. Ontwikkelen van processen en hulpmiddelen.

Aardgas voor verwarming of productie kan ook gezien worden als grondstof. Alternatieven voor aardgas, zoals biovergisters, groen gasinstallaties e.d. vallen echter buiten de scope van CE. Dit zien wij als energietransitie.

Wat is het doel?

Het uiteindelijke doel is dat de ODRN, als uitvoerder namens gemeenten (en provincie) als bevoegd gezag, de circulaire economie als een vast integraal onderdeel geborgd heeft in haar processen en onderdeel is van haar kennis en kunde. Hierbij streven we een landelijk gelijk speelveld voor ondernemers na.

Hoe gaan we dit bereiken?

- Door praktische invulling voor gemeenten d.m.v. pilots (spoor 1). Het opstarten, uitvoeren en evalueren van pilots (10 stuks) voor vergunningverlening. Denk hierbij aan het opnemen van specifieke vergunningvoorschriften. Hetzelfde geldt voor toezicht, waar we pilots (10 stuks) uitvoeren aan de hand van CE flyers voor bedrijven en een aangepaste checklist voor toetsing. Hiervoor starten we een project op: CE-pilots voor bedrijven. Toerekening van uren vindt plaats op basis van het aantal pilots per gemeente. Per pilot rekenen we 50 uur voor vergunningverlening en 25 uur voor toezicht. Dit is opgenomen als een apart project.
- Om in de komende jaren op adequate wijze uitvoering te kunnen geven aan het uitvoeren van onze CE-taken is een extra impuls nodig. Binnen het opleidingsbudget en het budget voor kennis en innovatie, worden hier de benodigde middelen voor gereserveerd. Met behulp van deze middelen pakken we de volgende activiteiten op (spoor 2 en 3):

- Het maken van procedureafspraken met partners t.a.v. het betrekken van de ODRN bij CE-initiatieven.
- De interne expertise opbouwen rondom rechtsoordelen over de status van een reststroom evenals expertise leveren aan het landelijke Platform Afval of Grondstof. Waar mogelijk, steunen we circulaire bedrijfsmatige initiatieven door te beoordelen of een reststroom de niet-afvalstof status (voortgezet gebruik, bijproduct of einde-afvalstatus) kan krijgen. We toetsen hierbij aan de kaders (o.a. aan het in ontwikkeling zijnde Circulair Materialenplan) en stemmen dit ook landelijk af om een gelijk speelveld voor bedrijven te behouden. Het Bestuurlijk Omgevingsberaad heeft opdracht gegeven tot de vorming van het genoemde platform, waar experts uit de 28 omgevingsdiensten een bijdrage aan gaan leveren. Dit platform kan in opdracht van het bevoegd gezag een oordeel verifiëren, een verzoek om een rechtsoordeel in zijn geheel in behandeling nemen of het bevoegd gezag ondersteunen in het opbouwen van ervaring met de beoordelingen.
- Het landelijk aanhaken bij wetgevers en beleidsmakers, input leveren vanuit de VTH-praktijk en inspreken op ontwerpbeleid en wet- en regelgeving. We gaan actief afstemmen met andere landelijke partners (omgevingsdiensten, provincies, ministeries, Rijkswaterstaat leefomgeving, ILT, gemeenten) en waar nodig deelnemen aan klankbord- en expertgroepen.
- Het opbouwen en onderhouden van het CE-netwerk. Contacten onderhouden met diverse partijen. Denk aan: Groene Metropool Regio, opleidingsinstituten, Kiemt, Versnellingshuis, ODNL Coördinatieteam CE.
- De basiskennis van VTH-medewerkers via training en opleiding verbeteren. Kennis opbouwen van CMP-1 (Circulair Materiaal Plan) en nieuwe CE-wetgeving t.b.v. het inrichten van het CE-huis binnen de ODRN. Tevens zijn we beschikbaar voor advisering richting partners.
- De basis bouwen voor CE in vergunningen, gericht op de preventie van afvalstoffen en de efficiëntere inzet van grondstoffen. Hierbij vragen we welke voorschriften we bij welke bedrijven kunnen inzetten?

- De voorschriften worden ontwikkeld met een bijbehorende handreiking en het toetsen aan de praktijk via pilots om vervolgens te implementeren.
- Het onderbrengen van het aandachtspunt CE bij toezicht en het ontwikkelen van hulpmiddelen voor toezichthouders. In 2025 voeren we dit uit in de vorm van pilots die we in 2026 implementeren. Ervaring opdoen met een vast team vergunningverleners en toezichthouders.
 - Het ontwikkelen en toepassen van een protocol m.b.t. experimenteermogelijkheden.

We zien de periode 2025 - 2026 als een project. We zijn in de opbouwfase en veel is nog in ontwikkeling rondom CE. Na deze periode lijkt het logisch om CE-taken op te nemen als reguliere werkzaamheden bij de ODRN.

Waar nodig, zullen we externe expertise inhuren. Echter proberen we het zoveel mogelijk met eigen personeel te doen en voorzien we deze mensen van de juiste kennis en expertise waar dat nodig is.

Momenteel werken we aan een uitwerking in de vorm van een Strategieplan CE-huis, inclusief routeplanner 2024 – 2027.

Wat gaan we monitoren?

Omdat CE in de opbouwfase zit is het lastig om de impact op de fysieke leefomgeving in dit stadium goed te monitoren. We zullen de voortgang op de doelen periodiek rapporteren aan de partners.

We monitoren:

- Het aantal bedrijven dat is voorzien van informatie en voorlichting;
- Het aantal rechtsoordelen dat wij opstellen;
- We registreren de afvalstoffen en grondstoffen van de bedrijven die in de pilot zitten.

Noodzakelijke capaciteit voor CE

Om op de juiste manier inhoud aan dit aandachtspunt te geven en ons goed voor te bereiden op de toekomst verwachten wij aan capaciteit nodig te hebben:

- Voor 2025: 1225 uur uit het opleidings- en innovatiebudget van de ODRN en 375 uur voor de pilots te ontvangen direct van gemeenten.
- Voor 2026: 825 uur uit het opleiding- en innovatiebudget van de ODRN en 375 uur voor de pilots te ontvangen direct van gemeenten.

4.7. Uitvoeren Omgevingsplan

Waarom is dit een aandachtspunt?

Het omgevingsplan bevat de gemeentelijke regels voor activiteiten, die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. In de omgevingsvisie zegt de gemeente hoe zij het leefgebied wil ontwikkelen en beschermen. Die keuzes werken zij uit in het omgevingsplan. Het is van belang dat de regels die in het omgevingsplan komen, de gewenste bescherming van de leefomgeving bereiken. Daarnaast moeten deze regels toegepast worden bij bijvoorbeeld vergunningverlening en moet erop toegezien worden dat ze worden nageleefd.

De gemeenten zijn bezig met het omzetten van het huidige tijdelijke omgevingsplan, inclusief de bruidsschat, naar het definitieve omgevingsplan. De regels uit de bruidsschat moeten worden opgepakt en een aantal onderwerpen moeten worden uitgewerkt tot nieuwe regels. De gemeente heeft voor een aantal onderdelen nog tot eind 2031 de tijd. Andere onderwerpen moeten ze sneller uitwerken.

Dit aandachtspunt wordt niet direct genoemd in het beleidsplan. Wel gaan we in op nieuwe regelgeving en daar maakt het omgevingsplan ook onderdeel van uit. De Omgevingswet bepaalt dat iedere gemeente één omgevingsplan vaststelt voor het gehele grondgebied van de gemeente.

Wat wordt er momenteel al gedaan?

Wat we nu al doen is het toetsen van vergunningaanvragen aan de regels uit het omgevingsplan en adviseren we bij nieuwe initiatieven waar het omgevingsplan gewijzigd moet worden.

Wat is de scope?

We voeren onze basistaken uit die verband hebben met het omgevingsplan. Daarnaast pakken we informatie-, melding- en vergunningplichten met betrekking tot MBA's die in de omgevingsplannen zijn opgenomen op en adviseren we over nieuwe initiatieven. Als maatwerk adviseren we ook op beleid

op het gebied van geluid, lucht en externe veiligheid. We zetten ons er met dit aandachtspunt voor in dat de prioritaire thema's (afval, bodem, (externe) veiligheid, geluid, luchtkwaliteit) in elk geval goed worden meegenomen in de vaststelling en uitvoering van het omgevingsplan.

Wat is het doel?

Gemeenten adviseren en begeleiden bij het vormgeven van hun tijdelijke en definitieve omgevingsplan. Daarnaast zorgen we voor de uitvoering en controle van de regels die in dit plan staan.

Hoe gaan we dit bereiken?

- We zorgen dat we aangesloten zijn bij de het proces van de gemeente omtrent de ontwikkeling van het omgevingsplan. Hier staan vragen centraal als: welke regels willen we in het omgevingsplan en dragen deze bij aan de visie die een gemeente heeft?
- We helpen de gemeente met het omzetten van het tijdelijke omgevingsplan naar het definitieve plan. Dit is een meerjarig programma.
- We toetsten aanvragen aan de regels uit het omgevingsplan.
- We adviseren over nieuwe initiatieven op de thema's: geluid, lucht (emissie, luchtkwaliteit, geur), bodem, externe veiligheid, vergunningsplicht / meldingsplicht / informatieplicht, bouwen, CO2 en circulaire economie.

Wat gaan we monitoren?

- De voortgang van de vorming van de definitieve omgevingsplannen;
- In hoeverre wordt er een uniforme aanpak gehanteerd door gemeenten i.s.m. de ODRN om te komen tot een definitief omgevingsplan. Hierbij is sturing op uniformiteit is belangrijk.

5.

Aandachtspunten BRIKS

We onderscheiden drie aandachtspunten op het gebied van BRIKS waar de ODRN met haar VTH-inzet een substantiële bijdrage kan leveren. In de volgende paragrafen werken we de aandachtspunten verder uit.

5.1. Project bestaande bouw

Waarom is dit een aandachtspunt?

Het belang van toezicht op de bestaande bouw neemt toe. Door de privatisering van (een deel van) het bouwtoezicht (in het kader van de Wkb) en uitbreiden van de regels met betrekking tot vergunningvrij bouwen, hebben we als overheid steeds minder zicht op de kwaliteit van een deel van de (nieuw) gebouwde omgeving, terwijl de gemeente wel het bevoegde gezag blijft voor de grote voorraad aan bestaande gebouwen. Ook blijkt uit inspecties dat in de loop van de jaren de kwaliteit en veiligheid van de bestaande bouw achteruitgaat (autonome veroudering, materieel door o.m. weersinvloeden, slijtage en ondeskundige (illegale) verbouwingen en formeel door wijziging van wetgeving, waarbij normen worden aangescherpt). Het belang van actief toezicht op de bestaande bouw wordt daarom steeds groter. De ODRN maakt daarvoor een gericht plan van aanpak. Hierin kunnen de deelnemende gemeenten specifieke onderwerpen en/of doelgroepen benoemen (zoals kamerverhuurpanden, zorgobjecten (zoals woonzorgfuncties), logiesgebouwen, gebruiksfuncties waar grote groepen personen kunnen samen komen, horeca-inrichtingen, monumenten e.d.).

Dit aandachtspunt sluit ook goed aan bij het beleidsplan. Hier krijgen de onderwerpen constructieve-, brand- en omgevingsveiligheid een hoge prioriteit.

Wat wordt er momenteel al gedaan?

Op dit moment houden we vanuit BRIKS vooral (passief) toezicht op bestaande bouw, naar aanleiding van klachten of verzoeken om handhaving. Er is onvoldoende tot geen zicht op de bouwkundige toestand van de meeste gebouwen, los van de panden die de VRGZ (Veiligheidsregio Gelderland Zuid) controleert. Hier wordt echter met name gecontroleerd op de eisen voor wat betreft het brandveilig gebruik.

Wat is de scope?

De scope betreft toezicht (en zo nodig handhaving) op bestaande gebouwen en de hierop toepasselijke wetgeving. De reikwijdte is een keuze van de gemeenten zelf. We hanteren hierbij drie niveaus: minimaal, regulier en excellent. De ODRN bereidt controles voor, voert ze uit en legt de bevindingen vast. Zo nodig wordt daarna een juridisch handhavingstraject opgestart om overtreder te bewegen een bouwwerk aan de voorschriften te laten voldoen.

In het kader van dit uitvoeringsprogramma willen we ons specifiek richten op onderwerpen die we in de praktijk minder vaak tegenkomen tijdens de uitvoering van de reguliere taken en op onderwerpen waar mogelijk al langere tijd geen aandacht voor is geweest.

Wat is het doel?

Het doel is overtreding van regelgeving bij bestaande bouwwerken voorkomen door samen met gemeenten thema's vast te stellen en hiervoor een plan van aanpak te ontwikkelen. Daarnaast willen we bewustwording creëren bij gebouweigenaren en gebruikers, o.a. op gebied van brandveiligheid.

Hoe gaan we dit bereiken?

Uit onze ervaringen in het veld blijkt dat er een aantal urgente thema's zijn die spelen in de regio. Wij stellen daarom voor om in 2025 en 2026 de volgende thema's – in het kader van toezicht bestaande bouw – specifiek te gaan aanpakken. We starten een project om de volgende werkzaamheden te kunnen uitvoeren:

- Gezondheidszorgfuncties - St Maartens kliniek en Kalorama;

- Bijeenkomstfunctie voor kinderen jonger dan 4 jaar;
- Woonfunctie: met zorg mogelijk uitgebreid met soort cluster "zorgcluster woningen" en "groepszorg woningen";
- Logiesfuncties: logiesfunctie in een logiesgebouw, andere logiesfuncties o.a. groepsaccommodaties;
- Bijeenkomstfunctie voor grote groepen, andere bijeenkomstfuncties o.a. sportkantines.

Wat gaan we monitoren?

- Voortgang van plan van aanpak gemeenten;
- Het aantal uitgevoerde inspecties;
- Het aantal handhavingstrajecten dat voortvloeit uit de uitgevoerde inspecties;
- Het aantal opgepakte en opgeloste zaken.

Noodzakelijke capaciteit

In het kader van de uitvoering van de reguliere taken is nauwelijks ruimte voor het verschuiven van werkzaamheden. Dat betekent dat de onderwerpen, waarvan de deelnemers vinden dat deze extra aandacht verdienen - in de zin van gericht toezicht en (zo nodig) handhavend optreden – dus ook een extra taak voor de ODRN zullen vormen. Daarom wordt hiervoor een apart project opgestart buiten de reguliere taken om.

5.2. Vrije veld toezicht

Waarom is dit een aandachtspunt?

Veel activiteiten vinden plaats zonder dat het bevoegd gezag hierbij betrokken wordt (middels meldingen, vergunningaanvragen, verzoeken om informatie). Hierbij kunnen zich soms grote risico's voordoen, bijvoorbeeld door het verkeerd ontgraven van een gebouw (onderkeldering) of doorbraken maken in brandwerende constructies. Het is goed om deze risico's te beperken door hier actiever toezicht op te houden. Bijkomend voordeel is dat dit ons beter zichtbaar maakt voor burgers.

Daarom gaan we in 2025 voor alle deelnemende gemeenten het vrije veld toezicht invoeren. Daarmee bedoelen we dus niet het reguliere toezicht op verleende vergunningen/meldingen of controles naar aanleiding van concrete klachten of verzoeken. We doelen op het bewust inplannen van capaciteit om toezichthouders het vrije veld in te sturen om actief en gericht op zoek te gaan naar overtredingen in een bepaald gebied.

In de afgelopen jaren is er namelijk te weinig aandacht geweest voor de oog- en oorfunctie van de toezichthouders in het vrije veld en voor de preventieve werking die uitgaat van de zichtbaarheid van het bouwtoezicht. Daardoor is geconstateerd dat illegale activiteiten zijn toegenomen. De "pakkans" is verkleind. Het vrije veld toezicht kan ook worden gecombineerd met de reguliere bouwtoezichttaken. Dat is efficiënt. In het verlengde hiervan zijn wij ook voorstander van het invoeren c.q. het versterken van het rayonbeheer. Toezichthouders die zich dus met name bezighouden met een eigen gebied. Rayonbeheerders kennen hun gebied en weten wat er - waar - precies speelt. Daarom zullen zij nieuwe (illegale) ontwikkelingen veel eerder constateren dan toezichthouders die het gebied niet kennen.

Daarnaast willen wij ook de kruisbestuiving tussen de toezichthouders BRIKS en hun collega-toezichthouders milieu stimuleren. Dat betekent dus: elkaar op de hoogte brengen van mogelijke overtredingen op elkaars vakgebied die tijdens de

reguliere controles worden geconstateerd. Door dit soort maatregelen wordt efficiënter gebruik gemaakt van de beschikbare toezichtcapaciteit.

Dit aandachtspunt sluit ook goed aan bij diverse onderwerpen in het beleidsplan, zoals omgevingsveiligheid, slopen, strijdige bewoning en strijdig gebruik.

Wat wordt er momenteel al gedaan?

Er vindt geen actieve handhaving plaats dus er is geen vrije veld toezicht. We pakken alleen actief zaken op als het gaat over monumenten, (brand-/constructieve) veiligheid en asbest.

Wat is de scope?

- De gemeenten waar we BRIKS-taken voor uitvoeren;
- Als we overtredingen constateren bij het vrije veld toezicht dan pakken we die op als er een hoge prioriteit is. Kleine zaken, zoals dakkapellen en aanbouwen, pakken we alleen op als het om excessen gaat. Hierdoor pakken we de grootste risico's aan.

Wat is het doel?

Geen illegale bouwwerken en bouwactiviteiten meer in ons werkgebied.

Hoe gaan we dit bereiken?

- Samen met gemeenten bepalen welke overtredingen we specifiek oppakken en welke niet. Dit leggen we vast in nadere werkafspraken.
- Klachten van burgers of bedrijven, die geen hoge prioriteit hebben, worden niet opgepakt. De afhandeling vindt administratief plaats met een standaard tekst. Dit gaan we verder uitwerken.
- Zodra er bouwactiviteiten worden geconstateerd, wordt er onderzocht of deze vergunningplichtig zijn. Zo ja, dan wordt er handhavend opgetreden.

- De geconstateerde overtredingen worden vastgelegd in ons registratiesysteem. De aanpak is hetzelfde als die van de afhandeling van klachten vanuit het klachtensysteem.
- Indien hier inderdaad een vergunning voor nodig blijkt te zijn, dan maken we hier een zaak voor aan in het registratiesysteem en vallen de werkzaamheden onder de reguliere werkzaamheden.

Wat gaan we monitoren in 2025 en 2026

- Of de werkafspraken zijn gemaakt met de BRIKS-gemeenten;
- Het aantal gerealiseerde uren en het aantal geregistreerde opgestarte toezichtzaken en overtredingen in het zakensysteem;
- Periodiek beoordelen we of de effecten positief zijn of dat de aanpak moet worden bijgesteld.

Noodzakelijke capaciteit voor vrije veld toezicht

We stellen het volgende voor betreffende de inzet voor vrije veld toezicht.

- 16 uur per maand voor de gemeente Berg en Dal (196 uur per jaar);
- 10 uur per maand voor de gemeente Beuningen (118 uur per jaar);
- 7 uur per maand voor de gemeente Heumen (88 uur per jaar);
- 25 uur per maand voor de gemeente Nijmegen (300 uur per jaar).

We hebben geen ruimte om te besparen op de reguliere bouwtoezichttaken omdat die al op minimaal niveau worden uitgevoerd. De financiering van het vrije veld toezicht moet in dat geval komen uit extra middelen voor reguliere taken. Wel wordt er nog onderzocht of er een mogelijkheid is om te besparen op de afhandeling van klachten.

5.3. Klimaat en energietransitie

Waarom is dit een aandachtspunt?

Voor klimaat spelen de steeds groter wordende extremen, zoals hetere en drogere zomers en extreme regen en onweer. Via energietransitie wordt geprobeerd minder energie te gebruiken, minder CO₂ uit te stoten en over te stappen naar duurzamere energiebronnen.

Bij de onderwerpen klimaat en energietransitie haakt ook natuur-inclusief bouwen aan, waarmee biodiversiteit en natuurwaarden bij gebouwen worden gestimuleerd. Dit haakt in het VTH-beleid aan bij duurzaamheid en ook groen en ecologie, welke beide als gemiddeld zijn geprioriteerd.

Klimaat, energietransitie en natuur-inclusief bouwen komen op de volgende manieren terug bij vergunningverlening BRIKS: in thermische isolatiewaarden, Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG), Milieu Prestatie Gebouwen (MPG), afkoppeling hemelwaterafvoer (HWA), gebouwinstallaties en natuur-inclusief bouwen.

Bij de BENG-berekening moet voor woningen aangetoond worden of de energiebehoefte, het primair fossiel energiegebruik en het aandeel hernieuwbare energie voldoen. Toezicht op BENG houdt in dat we isolatiematerialen en gebouwinstallaties controleren. Dit vraagt van de toezichthouder dat ze op de hoogte zijn van materialen en de laatste ontwikkelingen op het gebied van installaties. MPG wordt gecontroleerd door te constateren dat de materialen die in de vergunning staan, ook in de uitvoering worden toegepast. En natuur-inclusief bouwen vraagt kennis van dieren-verblijfplaatsen voor de huismus, gierzwaluw en vleermuis.

Wat wordt er momenteel al gedaan?

We voeren op dit moment al taken uit voor klimaat en energietransitie, binnen onze reguliere taken. Met dit aandachtspunt gaan we deze onderdelen beter positioneren en structureren.

Wat is de scope?

Vanuit Vergunningverlening: We geven toets-aspecten die met klimaat en energietransitie te maken hebben een diepgang van

toetsing die ervoor zorgt dat het aannemelijk is dat aan de norm wordt voldaan. We toetsen minder risicovolle aspecten niet of minder uitgebreid. Denk hierbij aan aspecten als daglicht, afmetingen van ruimten, trappen en leuningen, etc. Zie het protocol in bijlage 2.

Om de toets van BENG en MPG te vergemakkelijken hebben we een tool laten ontwikkelen. Daarbij toetsen we de belangrijkste onderdelen van de BENG- en MPG-berekeningen.

Vanuit Toezicht en Handhaving: We geven toets-aspecten die met klimaat en energietransitie te maken hebben een diepgang van inspectie die ervoor zorgt dat het aannemelijk is dat er aan de norm wordt voldaan. We houden op minder risicovolle aspecten geen toezicht. Onze toetsprotocollen voor toezicht zijn gebaseerd op het Bouwbesluit en moeten voorafgaand aan 2025 worden bijgewerkt naar het Bbl.

Onze huidige toezichtprotocollen zijn al teruggebracht naar hetgeen minimaal nodig is om adequaat toezicht te houden. Er zijn dus geen werkzaamheden die we nog weg kunnen strepen om meer uren vrij te maken voor klimaat en energie.

Wat is het doel?

- Bijdragen aan de klimaatadaptie van gebouwen en de vermindering van uitstoot van CO₂;
- Het toepassen van het nieuwe toetsingsprotocol tijdens de vergunningverlening.

Hoe gaan we dit bereiken?

- **Vanuit Vergunningverlening:** Wij sturen met een toetsprotocol op de diepgang van de toets aan de eisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving, onder andere voor isolatiewaarden, BENG, MPG, afkoppeling HWA en gebouwinstallaties. Voor natuur-inclusief bouwen is er een wetsvoorstel om dit op te nemen in het Bbl (Besluit bouwwerken leefomgeving). Naar verwachting zal dat in 2025 van kracht zijn. BENG en MPG gelden voor nieuwbouw. Afkoppeling HWA, isolatiewaarden en gebouwinstallaties gelden voor zowel nieuwbouw als verbouw. En natuur-inclusief bouwen gaat gelden voor nieuwbouw en ingrijpende renovaties.

- Het sturen op diepgang van toetsing doen we zowel in 2025 als 2026. Aan de hand van de ervaringen in 2025 kunnen we de doelen voor 2026 bijstellen.
- Ook kan voorlichting in 2026 een nadrukkelijker rol krijgen. Hiermee kunnen we initiatiefnemers stimuleren om meer te doen dan wettelijk vereist. Dit speelt vooral bij de bestaande bouwvoorraad, waarvoor de klimaat en energie-eisen in de regelgeving vrij laag zijn. Dit haakt aan bij de aandachtspunten toezicht bestaande bouw en vrije veld toezicht.
- **Vanuit Toezicht en Handhaving:** we zorgen dat onze inspecteurs hun kennis op peil houden voor de aspecten die met klimaat en energie te maken hebben. Wij gebruiken een toezichtprotocol waarin de diepgang van de inspecties staat aangegeven. Bij de controle wordt een toezichtformulier gebruikt en in het dossier vastgelegd.
- **Vanuit Vergunningverlening en toezicht milieu:** we behandelen aanvragen en meldingen en zien erop toe. We gaan onderzoeken of we bedrijven kunnen bewegen om duurzamere bronnen in te gaan zetten. Door subsidie, preventie, voorschriften of toezicht.

Wat gaan we monitoren?

- **Monitoring vanuit Vergunningverlening:** We gaan monitoren of de toets op klimaat en milieu wordt uitgevoerd, en of dit met voldoende kennis en kunde gebeurt. Dit doen we door steekproefsgewijs dossiers te lichten. We gebruiken een toetsprotocol Bbl voor vergunningverlening.
- **Monitoring vanuit Toezicht en Handhaving:** We gaan monitoren of de toets op klimaat en milieu wordt uitgevoerd, en of dit met voldoende kennis en kunde gebeurt. Dit doen we door steekproefsgewijs dossiers te lichten. Wij gebruiken toezichtprotocollen voor minimaal en regulier toezicht. Deze zijn gebaseerd op het Bouwbesluit en we gaan die in de loop van 2024 omzetten naar Bbl. We starten 2025 met geactualiseerde protocollen.

6.

Reguliere taken

Bij onze reguliere taakuitvoering hanteren we prioriteiten en uitgangspunten uit het VTH-beleid en passen de daarin beschreven aanpak toe.

We hebben ervoor gekozen om de externe producten en diensten catalogus (PDC) in te dikken tot een aantal clusters. Deze clusters kunnen direct herleid worden naar de externe PDC, zie daarvoor bijlage 1. De clusters worden hieronder inhoudelijk besproken. Omdat het gaat om een uitvoeringsprogramma, worden hier alleen de directe uren vermeld, dus exclusief 23% voor de indirect productieve uren. In de advieslijst in bijlage 1 staan wel de uren inclusief deze 23%.

6.1. Vergunningverlening milieu

Wat is onze aanpak?

Wij beoordelen aanvragen en meldingen die toezien op milieubelastende activiteiten in de gebruiksfase. Met onze taak richten we ons op het voorkomen van risico's voor de leefomgeving. Het is belangrijk dat men begrijpt waarom bepaalde regels belangrijk zijn en welke belangen daarmee beschermd worden, want dat vergroot het omgevingsbewustzijn en de bereidheid om er meer rekening mee te houden. Daarom richten wij ons vooral op communicatie, participatie en samenwerking. Dit vergroot de bekendheid met regels, acceptatie van regels en verantwoordelijkheid voor naleving van regels. Hierdoor kunnen we vanuit vertrouwen samenwerken met de initiatiefnemer en gaan we uit van het nemen van de eigen verantwoordelijkheid. Dit maakt dat we graag persoonlijk contact hebben, in overleg gaan en aanvragen beoordelen vanuit 'ja, mits'. Dit stelt ons in staat om onze aandacht in de beoordeling vooral te richten op de meest risicovolle aspecten.

Wat geven we prioriteit?

Vanuit VTH-beleid richten we ons op de volgende aspecten met een hoog risico:

- afval;
- bodem;
- (externe) veiligheid;
- geluid;
- luchtkwaliteit.

Op basis van kennis en ervaring en gelet op de huidige ontwikkelingen krijgen de volgende punten in 2025 en 2026 ook prioriteit:

- Het verminderen van zeer zorgwekkende stoffen;
- Indirecte lozingen;
- Het actueel houden van het veehouderijenbestand;
- Het verminderen van luchtmissies van bedrijven ter uitvoering van luchtbeleid of het aandachtspunt Schone Lucht;
- Circulaire economie;
- Advisering over het omgevingsplan;

- Het actualiseren van vergunningen voor de prioritaire thema's.

We hebben geen keuze wat betreft het in behandeling of ontvangst nemen van aanvragen en meldingen. Wel hebben we ruimte om verschil aan te brengen in de diepgang van toetsing. We richten onze aandacht bij de beoordeling van een initiatief vooral op de meest risicovolle en prioritaire zaken. Zo doen we de dingen die er echt toe doen. Het VTH-beleid schrijft voor dat we deze aspecten met een hoog risico grondig toetsen op het voldoen aan de normen, waarbij we details diepgaand beoordelen, narekenen of meten.

We hebben een werkwijze om vergunningen actief en tijdig te toetsen op actualiteit en zo nodig te actualiseren. Deze werkwijze passen we komende jaren toe.

Naar aanleiding van het [OvV rapport 'Industrie en Omwonenden'](#) willen we gezondheid centraler stellen bij de uitvoering van onze VTH-taken. In onze reactiebief van begin oktober 2023 hebben we verschillende actiepunten benoemd waar we mee aan de slag willen. Hiervoor is in 2024 een project gestart waarmee we aan de slag gaan. Dit doen we samen met de Omgevingsdienst Regio Arnhem, omdat zij hierin ook een belangrijke rol vervullen voor wat betreft het toezicht op de provinciale bedrijven (niet Seveso). Zo gaan we onder andere aan de slag met het opzetten van een emissieregistratiesysteem, een strategisch meetprogramma, communicatietraining en willen we afspraken maken hoe en wanneer we de GGD kunnen betrekken bij VTH-vraagstukken.

Wat doen we niet?

Als je je aandacht meer richt op het één, is er minder tijd voor het ander. Het VTH-beleid bevat ook gemiddelde en laag geprioriteerde activiteiten en aspecten. Lage prioriteiten beoordelen we op basis van onze kennis en ervaring slechts op hoofdlijnen. Bij gemiddelde prioriteit toetsen we alleen de meest relevante voorschriften inhoudelijk (zoals die voor veiligheid en gezondheid).

Onze procedure varen we via de *scherp aan de wind*-manier aan. Op basis van onze ervaring merken we namelijk dat veel tijd verloren gaat met aanvragen en meldingen die niet compleet

zijn. Dit brengt veel administratieve last, extra afstemming, meer herbeoordelingen, langere doorlooptijden en veel onduidelijkheid met zich mee. Voortaan krijgt een aanvrager in principe éénmaal de gelegenheid tot aanvullen (wettelijk bepaald). Is de aanvraag dan nog niet compleet? Dan laten we de aanvraag buiten behandeling. Daarom adviseren we de aanvrager eerst een conceptaanvraag in te dienen en een eigen adviseur te betrekken. Ook verwijzen we naar het loket voor informatie over het doen van een volledige aanvraag. Vanuit procesefficiëntie kunnen we hier in uitzonderlijke gevallen wel van afwijken.

Hoe borgen we dit?

De concrete stappen die we zetten, zitten per procedure in een workflow managementsysteem. Waar we op letten in de behandeling van aanvragen en meldingen, werken we aan de hand van de vaste toets- en beoordelingskaders en de daarbij gewenste diepgang, uit in toetsprotocollen. Dit stelt ons beter in staat om de kwaliteit en uniformering van toetsing te waarborgen.

Wat hebben we hiervoor te organiseren?

In hoeverre we slagen onze taak uit te voeren zoals we nu plannen, hangt samen met de mate waarin we slagen om te organiseren:

- Dat de vaste toets- en beoordelingskaders en de gewenste diepgang daarbij uitgewerkt zijn in toetsprotocollen en deze juist worden gebruikt;
- Onze administratieve last te verlagen;
- Ruimte te creëren voor leren en verbeteren (denk hierbij aan het eigen maken van nieuwe regelgeving zoals de Omgevingswet, toepassen van een 4-ogen principe en ruimte voor standaardisering en procesaanpassingen).

Hoeveel capaciteit zetten we hiervoor in?

Voor uitvoering van deze reguliere taken bij vergunningverlening milieu verwachten we 15.373 uur nodig te hebben in 2025. Deze capaciteit verdelen we in de onderstaande clusters. Boven elk cluster staan in een tabel de producten uit de externe PDC vermeld:

Informatieverzoeken milieu: 1.782 uur

Externe PDC-Producten:
<i>Informatieverzoeken milieu</i>

Vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal er bij bedrijven en adviseurs ook in 2025 nog meer behoefte bestaan aan algemene informatie en voorlichting over de regelgeving, processen, systemen en andere VTH-informatie. Voorafgaand aan een vooroverleg informeren wij initiatiefnemers. Ook vallen hieronder de vragen die bij midoffice binnenkomen. Het gaat daarbij om informatieverzoek op gebied van vergunningverlening, juridisch en toezicht.

Vooroverleg milieu: 196 uur

Externe PDC-Producten:
<i>Vooroverleg milieu</i>

Als een bedrijf een initiatief heeft en een aanvraag vooraf wil laten toetsen, dan start het bedrijf een vooroverleg. Hier valt ook een omgevingstafel onder.

Behandelen van meldingen milieu: 5.152 uur

Externe PDC-Producten:
<i>Informatieplicht milieu</i>
<i>Melding milieu</i>

Onder meldingen vallen meldingen over milieubelastende activiteiten, bodem, festiviteiten, gelijkwaardige maatregelen of mobiel puin breken. Ook valt de informatieplicht en wijziging tenaamstelling hieronder. Ontvangen meldingen toetsen we sec aan de indieningsvereisten. Ook doen we een globale check op andere melding- en/ of vergunningsplichten. We verwachten meer meldingen in het kader van de Omgevingswet dan onder het Activiteitenbesluit omdat er meer activiteiten gemeld moeten worden en we meer inzetten op het in beeld krijgen van onbekende milieubelastende activiteiten (aandachtspunt). Dit blijft een schatting. Meer of minder benodigde capaciteit vangen we op met onze flexibele schil. De informatieplicht valt hier ook onder (waaronder wijziging tenaamstellingen).

Beoordelen aanvragen milieu: 3.609 uur

Externe PDC-Producten:
<i>Omgevingsvergunning milieu</i>
<i>Milieueffectrapportage</i>
<i>Besluit Laden en Lossen Gevaarlijke Stoffen</i>
<i>Ontheffing Besluit Stortplaatsen</i>
<i>Goedkeuringsbesluit</i>

Aanvragen die we ontvangen beoordelen we aan de hand van toetsprotocollen waarbij we op inhoud vooral aandacht hebben voor de aspecten met hoge prioriteit. Het aantal aanvragen is een inschatting op basis van ervaringscijfers en kan variëren. Meer of minder benodigde capaciteit vangen we op met onze flexibele schil. Het gaat om diverse aanvragen: ambtshalve en op verzoek intrekken/wijzigen, goedkeuringsbesluit, maatwerkvoorschriften, omgevingsvergunning, milieueffectrapportage inclusief het beoordelingsbesluit.

Specialistisch advies: 2.134 uur

Externe PDC-Producten:
<i>Advies Afval en Circulaire economie</i>
<i>Advies Bodem</i>
<i>Advies Fysieke Leefomgeving</i>
<i>Advies Geluid en Trillingen</i>
<i>Advies Lucht & Geur</i>
<i>Advies Omgevingsveiligheid</i>
<i>Advies Water</i>
<i>Advies HUP</i>

We adviseren de gemeente over de milieuaspecten bodem, geluid, trillingen, lucht, geur, omgevingsveiligheid en fysieke leefomgeving buiten de reguliere taken, bijvoorbeeld bij nieuwe initiatieven in het kader omgevingsplannen. Het grootste deel van de uren zal worden ingezet voor advisering over plannen in het omgevingsplan en advisering over het omzetten van het tijdelijke omgevingsplan naar het definitieve plan.

Beleid en procesadvisering milieu: 1.540 uur

Externe PDC-Producten:
<i>Advies Beleidsontwikkeling milieu</i>

De uitvoering van vergunningsprocessen levert veel kennis en ervaring op over wat wel en niet werkt of over wat er in onze leefomgeving speelt en/of urgent(er) wordt. Zo kunnen we zien of de regelgeving en onze uitvoering daarvan de gewenste resultaten oplevert en of we moeten bijsturen. Van de uitvoering kunnen we dus leren en de informatie gebruiken om de leefomgeving en onze taakuitvoering steeds verder te verbeteren. We reserveren dan ook uren bij vergunningverlening milieu om te evalueren en te adviseren op plaatselijke wet- en regelgeving, in ruimtelijke procedures/het omgevingsplan en werkprocessen.

Actualiseren: 960 uur

Externe PDC-Producten:
<i>Actualisatietoets Vergunningen</i>

Bestaande vergunningen worden regelmatig getoetst op actualiteit. Dit budget betreft alleen de toetsen. De actualisaties zelf zitten in het cluster 'behandelen aanvragen'.

De Omgevingswet (artikel 5.38) schrijft voor dat het bevoegd gezag regelmatig beziet of de voorschriften van de vergunning nog actueel zijn. Redenen voor actualisatie zijn bijvoorbeeld: wijzigingen in wet- en regelgeving, nieuwe Best Beschikbare Technieken (BBT)- conclusies en handhavings- of incidentbevindingen. Ook implementatie van lokale of regionale beleidsdoelstellingen kunnen reden zijn voor actualisatie.

Daarnaast hebben verschillende gemeenten het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend, waarin is opgenomen dat provincies en gemeenten zich inzetten om scherp te vergunnen, hun vergunningenbestand tijdig te actualiseren en waar nodig toezicht te optimaliseren.

De ODRN geeft hier invulling aan door vergunningen regelmatig te toetsen op actualiteit aan de hand van de landelijke systematiek 'programmatisch actualiseren', die gebaseerd is op wettelijke kaders en landelijke afspraken. We gebruiken hiervoor de zogenaamde 'actualisatietoets'. Afhankelijk van de risico-indeling van het bedrijf wordt deze toets eens in de 5, 7 of 10

jaar uitgevoerd. We richten ons op activiteiten (MBA's) en IPPC-installaties die volgens de Omgevingswet vergunningplichtig zijn en waar de gemeente het bevoegd gezag is.

De uitkomst van de actualisatietoets van de ODRN kent een drietal mogelijkheden, conform de landelijke systematiek:

- De vergunning is nog actueel en actualisatie is niet nodig. Een volgende actualisatietoets wordt over 5, 7 of 10 jaar uitgevoerd.
- De vergunning is op onderdelen niet actueel, maar de 'tekortkomingen' zijn niet dusdanig dat actualisatie op korte termijn noodzakelijk is.
- De vergunning is op onderdelen niet actueel en de 'tekortkomingen' zijn dusdanig dat actualisatie op korte termijn gewenst is. Daarbij kan het ook gaan om wettelijke termijnen die gelden voor implementatie van nieuwe wet- en regelgeving, bijvoorbeeld de termijn van 4 jaar die geldt voor het implementeren van nieuwe BBT-conclusies. Maar ook andere dwingende redenen of beleidsprioriteiten kunnen aanleiding zijn om te komen tot actualisatie op korte termijn. Afhankelijk van de urgentie zal de actualisatie hetzelfde jaar of het jaar daarop worden opgepakt. Na actualisatie wordt een nieuwe actualisatietoets ingepland over 7 of 10 jaar.

Daarnaast voert de ODRN een frequente screening uit op actuele ontwikkelingen rondom wet- en regelgeving. Ook hieruit kan een conclusie volgen dat een vergunning of bepaalde vergunningen niet (meer) actueel zijn of binnen afzienbare tijd niet meer actueel zijn, tenzij tijdig tot actualisatie wordt overgegaan. Deze screening kan dus leiden tot het actualiseren van vergunningen, vóór de reguliere vijfjaarlijkse uitgebreide toets.

Ook thematische actualisaties, bijv. t.a.v. indirecte lozingen kunnen op verzoek worden ingezet.

6.2. Toezicht en handhaving milieu

Wat is onze aanpak?

We houden toezicht op milieubelastende activiteiten en handhaven als de kwaliteit van de leefomgeving in het geding is. We zijn in ons toezicht gericht op het beschermen van een goede kwaliteit van de leefomgeving, het beperken van risico's en het stimuleren van goed naleefgedrag. We zijn ons bewust van de preventieve werking die uitgaat van toezicht, waardoor een deel van de overtredingen wordt voorkomen. In ons toezicht richten we ons ook op onbekende milieubelastende activiteiten, omdat die ongemerkt tot nadelige gevolgen kunnen leiden voor de fysieke leefomgeving of zelfs ondermijnend zijn. We werken informatie gestuurd en risicogericht, zijn zichtbaar in het gebied en handelen oplossingsgericht naar de bedoeling van de regels. Als er ruimte toe is, bieden we bij overtredingen eerst informeel de mogelijkheid deze te herstellen. Als het nodig is pakken we door en zetten we een passende sanctie in. Ook bij overtredingen met acuut gevaar of andere spoedeisende belangen, zullen we direct optreden om de omgeving te beschermen. Hierbij hanteren we vanaf 2024 de landelijke handhaving strategie omgevingsrecht (LHSO). Klachten en meldingen pakken we risicogericht op waarbij we rekening houden met de prioriteiten van ons VTH-beleid.

Wat geven we prioriteit?

Ons VTH-beleid bevat aspecten die vanwege het hoge risico de grootste prioriteit hebben:

- afval;
- bodem;
- (externe) veiligheid;
- geluid;
- lucht(kwaliteit).

Gelet op de huidige ontwikkelingen en aandachtspunten, krijgen de volgende punten ook prioriteit:

- Het verminderen van zeer zorgwekkende stoffen;
- Het verminderen van de CO₂-uitstoot bij bedrijven;
- Beter zicht op onbekende activiteiten;
- Het toezicht op luchtmissies van bedrijven;

- Het uitvoeren van milieumetingen (prioriteit luchtkwaliteit);
- De aanpak van aandachtbedrijven (Top X);
- Gemeentelijk complexe bedrijven. Deze bedrijven worden vanuit het Gelderse programma; *gemeentelijk complex toezicht* gecontroleerd;
- Indirecte lozingen.

Wat doen we niet?

Activiteiten met een lage prioriteit controleren we niet actief. Alleen bij klachten of meldingen kijken we of toezicht en handhaving nodig is (piepsysteem). Bij activiteiten met een gemiddelde prioriteit controleren we alleen de meest relevante voorschriften, zoals die voor veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. Bedrijven met een laag milieurisico worden minder vaak gecontroleerd om capaciteit en budget vrij te maken voor aspecten met een hogere prioriteit.

Hoe borgen we dit?

Alle VTH-objecten hebben een bepaalde risicoscore. Die is gebaseerd op de milieubelastende activiteiten, de omvang per activiteit en het naleefgedrag. Daar komt per bedrijf een risicogetal uit. Hoe hoger dit getal, hoe groter het verwachte milieurisico. Hoe hoger de risicoscore, hoe intensiever het toezicht. Bij iedere controle wordt het risicogetal van het bedrijf opnieuw bepaald, zodat dit actueel blijft.

Jaarlijks wordt ook een klein deel van de controles uitgevoerd bij bedrijven waarbij geen informatie bekend is (risicoscore 0), maar waar een milieucontrole wel nuttig lijkt.

Voor het toezicht bij bedrijven wordt gebruik gemaakt van digitale checklijsten. Middels deze checklijsten wordt een verslag gemaakt van de milieucontrole, waar het milieurisico in vastgelegd wordt.

Omdat per bedrijf de verschillende MBA's worden vastgelegd, kan er eenvoudig een overzicht worden gemaakt van alle bedrijven die een bepaalde milieubelastende activiteit uitvoeren. Zo kunnen we gericht op een bepaald milieuaspect controleren.

Sommige activiteiten lenen zich meer voor een projectmatige uitvoering. Voor die activiteiten zorgen we voor een concrete projectopdracht en een goede projectorganisatie om de taken juist, tijdig en binnen budget uit te voeren.

Wat hebben we hiervoor te organiseren?

In hoeverre we slagen onze taak uit te voeren zoals we nu plannen, hangt samen met de mate waarin we slagen om te organiseren:

- Dat de toezichtaspecten en de gewenste diepgang daarbij uitgewerkt zijn in digitale checklijsten en deze juist worden gebruikt;
- Ruimte te creëren voor leren en verbeteren (denk hierbij aan het eigen maken van nieuwe regelgeving zoals de Omgevingswet, toepassen van een 4-ogen principe en ruimte voor standaardisering en procesaanpassingen);
- Dat we voldoende capaciteit hebben om het werk uit te voeren. Daarvoor moeten we op tijd zorgen dat we nieuwe milieutoezichthouders binnenhalen om het gat van vertrekkende collega's op te vullen. Het opleiden van nieuwe milieutoezichthouders is daarbij een belangrijk aandachtspunt, omdat het lastig is om nieuwe ervaren milieutoezichthouders binnen te halen.

Hoeveel capaciteit zetten we hiervoor in?

Voor uitvoering van deze reguliere taken bij toezicht en handhaving milieu verwachten we 19.017 uur nodig te hebben in 2025. Deze capaciteit verdelen we in de onderstaande clusters. Boven elk cluster staan in een tabel de producten uit de externe PDC vermeld:

Toezicht vergunningen en meldingen milieu: 15.684 uur

Externe PDC-Producten:
<i>Behandeling Ongewoon Voorval</i>
<i>Milieucontrole</i>
<i>Hercontrole milieu</i>
<i>Seveso Inspectie</i>
<i>Toezicht integraal HAT</i>
<i>Energietoezicht</i>
<i>Toezicht Bodem</i>
<i>Toezicht natuur - Seveso</i>
<i>Toezicht festiviteiten</i>

We houden milieutoezicht op milieubelastende activiteiten met een hoog en gemiddeld milieurisico. Verder worden er risicogerichte controles uitgevoerd. Zo'n controle kan uitgevoerd worden naar aanleiding van een nieuwe melding/vergunning of naar aanleiding van klachten. Binnen het reguliere toezicht op milieubelastende activiteiten is er in 2024 extra aandacht aan het aspect luchtkwaliteit. Wanneer binnen een bedrijf het aspect plastic zwerfafval een hoog risico heeft wordt hier tijdens de reguliere controle extra aandacht aan besteed. Daar waar dit het geval is wordt dat afzonderlijk geregistreerd en gerapporteerd aan de gemeente.

Voor het aspect indirecte lozingen wordt binnen het budget van de regulier geplande controles een gebiedsgericht project opgezet. Dit wordt afgestemd met de gemeente en gekoppeld aan één of meer bekende probleemsituaties met betrekking tot het doelmatig beheer van het gemeentelijk riool.

Daar waar de omzetting van inrichting naar MBA's, voor wat betreft de complexe bedrijven, nog niet in 2024 handmatig heeft plaats gevonden, zal dit alsnog zo snel mogelijk in 2025 plaatsvinden. Omzetting van alle andere bedrijven gebeurt zo

veel mogelijk geautomatiseerd. Tijdens de reguliere uitvoering van het toezicht wordt dit gecheckt.

Binnen de regio Nijmegen zijn er 17 gemeentelijk complexe bedrijven aanwezig. Het toezicht op deze bedrijven wordt uitgevoerd aan de hand van het Gelders programma gemeentelijk complexe handhaving. Er is binnen deze opdracht voldoende budgettaire ruimte aanwezig om op een goede wijze uitvoering te geven aan dit Gelders programma. Zo nodig wordt hier een deel van de vrije ruimte en van het budget voor aandachtsbedrijven voor aangewend.

Hieronder valt behandeling ongewoon voorval, beoordeling EPTR (emissierapportage) energietoezicht, gedoogverklaring, hercontrole, opleggen bestuurlijke boete, toezicht bodem, festiviteiten, integraal HAT (Horeca Actie Team), vuurwerkcontrole

Behandelen van klachten milieu: 2.782 uur

Externe PDC-Producten:
<i>Behandeling klachten milieu</i>

Klachten en meldingen van milieuoverlast pakken we actief risicogericht op. We communiceren altijd duidelijk met de klager over de uitkomst daarvan. We analyseren klacht(patronen) om daarmee informatie te verzamelen die kan bijdragen aan het voorkomen van milieuklachten in de toekomst en bespreken dit regelmatig met de gemeente.

Handhaving milieu: 241 uur

Externe PDC-Producten:
<i>Bestraffende handhaving milieu</i>

Bij overtredingen treden we passend en uniform op, in lijn met ons VTH-beleid en conform de landelijke handhavingsstrategie omgevingsrecht (LHSO). We kunnen hierbij inzetten op herstel en/of bestrafing. Dit doen we vanuit eigen constatering of op verzoek.

Voor de regiogemeenten behandelen de juristen van de ODRN zelf het bezwaar en (hoger) beroep bij handhavingszaken. Hieronder vallen BSBM (Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu), strafrechtelijk optreden of een proces verbaal en verzoeken tot handhaving.

Zij vertegenwoordigen de colleges van burgemeester en wethouders in die procedures. Bij gemeente Nijmegen geeft de jurist van de ODRN uitleg in het bezwaar over het primaire besluit. Het beroep en Hoger beroep wordt door de juristen van gemeente Nijmegen zelf gedaan.

Piket milieu: 190 uur

Externe PDC-Producten:
<i>Piket milieu</i>

Calamiteiten zijn onverwachte gebeurtenissen die ernstige gevolgen kunnen veroorzaken. Om deze reden wordt er bij toezicht capaciteit gereserveerd die we kunnen inzetten bij calamiteiten en die gericht is op het beperken van acute onveilige en ongevaarlijke situaties. De piketdienst is 24 uur per dag bereikbaar en beschikbaar.

Specialistisch advies milieu: 120 uur

Externe PDC-Producten:
<i>Beoordeling (verplichte) rapportages</i>

We adviseren de gemeente over milieuaspecten buiten de reguliere taken. Dit zijn adviezen over afval, circulaire economie en het handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP).

6.3. Juridische taken milieu

Een aantal juridische producten staan hieronder genoemd. Hiervoor is een inzet nodig van 2954 uur, maar een groot deel van de juridische werkzaamheden zitten verweven in producten van zowel vergunningverlening milieu als toezicht en handhaving. Hieronder worden deze specifieke juridische werkzaamheden nader toegelicht.

<i>Externe PDC-Producten</i>
<i>Verzoek tot handhaving milieu</i>
<i>Herstellende handhaving milieu</i>
<i>Rechtsbescherming milieu</i>
<i>Juridisch advies milieu</i>

We adviseren in de breedte op de juridische aspecten van vergunningverlening. Gelet op de overgang naar de Omgevingswet besteden we hier de juiste aandacht aan. Ook vallen de binnenkomende informatieverzoeken, Woo-verzoeken en aansprakelijkheidsstelling hieronder, met aandacht voor de gestelde prioriteiten. Jurisprudentie nemen we hierin mee.

We verwachten naar aanleiding van de inventarisatie op het gebied van ZZS, input te gaan leveren op het gebied van het aanpassen van vergunningen. Omdat we achter aan dit proces zitten, verwachten we de eerste aanpassingen te gaan doen na afronding van de inventarisatie.

Als het gaat over indirecte lozingen, zijn we onze kennis aan het uitbreiden door aan te sluiten bij de provincie. De kennis die we hier nu al in opdoen, kunnen we ook gaan benutten in onze dienstverlening richting gemeenten.

Daar waar bezwaar, (hoger)beroep of verzoek om voorlopige voorziening wordt ingesteld tegen een besluit, behandelen we deze voor de regiogemeenten. Voor de gemeente Nijmegen geven we uitleg over het primaire besluit tijdens hoorzittingen.

Ook kan er een bezwaar tegen een Woo-besluit worden ingediend.

Daarnaast gaan we nog actiever aan de slag met slapende vergunningen. Met name op het gebied van veehouderijen kan dit leiden tot een terugdringing van de ammoniakuitstoot.

Door tijdig te reageren op klachten en meldingen proberen wij handhavingsverzoeken voor te zijn. Belanghebbenden hebben echter het recht om een handhavingsverzoek in te dienen en dit kan niet geheel worden voorkomen. Ook handhavingsverzoeken, voortkomend uit de gestelde prioriteiten, nemen we mee in het reguliere werk. Dit doen we op basis van de daarvoor gestelde kaders in de wet en het geldende beleid. Last onder dwangsom en last onder bestuursdwang kunnen voortkomen uit klachten, handhavingsverzoeken en ook uit ambtshalve controles. Ook dit valt onder ons reguliere werk.

6.4. Vergunningverlening BRIKS

Wat is onze aanpak?

We beoordelen aanvragen en meldingen voor de activiteiten bouwen, reclame, inritten, kappen, slopen, aanleggen, gebruik in strijd met het bestemmingsplan, monumenten, leegstand en huisvesting. Onze taak voeren we risicogericht uit. We vergroten omgevingsbewustzijn en de bereidheid om met de omgeving rekening te houden door duidelijk te maken waarom bepaalde regels belangrijk zijn en welke belangen daarmee beschermd worden. Daarom richten wij ons vooral op communicatie, betrokkenheid en samenwerking en doen we een beroep op de eigen verantwoordelijkheid voor de naleving.

Hierdoor kunnen we vanuit vertrouwen samenwerken met de initiatiefnemer. We bevorderen persoonlijk contact en overleg en beoordelen initiatieven vanuit de 'ja, mits'-houding die de Omgevingswet vraagt. Dit stelt ons in staat om onze aandacht in de beoordeling vooral te richten op de meest risicovolle aspecten.

Wat geven we prioriteit?

De activiteiten en aspecten die in het VTH-beleid de hoogste risico's en de grootste prioriteit hebben, zijn:

- het opsporen van explosieven;
- gebouwen met een logiesfunctie;
- brandveiligheid;
- constructieve veiligheid;
- omgevingsveiligheid;
- gezondheid;
- slopen van asbest;
- slopen, verbouwen, wijzigen of gebruiken van monumenten.

Op basis van kennis en ervaring en gelet op de huidige ontwikkelingen, krijgen de volgende punten in 2025 en 2026 ook prioriteit:

- verduurzaming van bouwwerken (zie 5.3.);
- riolering / lozen van afvalwater.

Onze middelen zijn begrensd en moeten effectief ingezet worden. Wij kunnen en hoeven niet alles te toetsen. Om de beschikbare capaciteit af te stemmen op de risico's, brengen we verschil aan in de diepgang van toetsing. Dit is landelijk ook gebruikelijk. Het VTH-beleid geeft aan welke activiteiten laag, gemiddeld en hoog geprioriteerd zijn. Lage prioriteiten beoordelen we op basis van onze kennis en ervaring niet of slechts op hoofdlijnen. Bij gemiddelde prioriteit toetsen we alleen de meest relevante voorschriften inhoudelijk. Hoge prioriteiten toetsen we integraler aan de regelgeving. Dit doen we zowel bij vergunningverlening als bij toezicht. We richten onze aandacht daardoor vooral op de meest risicovolle en geprioriteerde zaken. Onze inzet heeft daardoor een groter effect. De uitwerking van de diepgang van toetsing van vergunningen staat in bijlage 2.

Wat doen we niet?

Wij concentreren ons op de wettelijke taken. Bij meldingen (slopmeldingen zonder asbest en bouwmeldingen gevolgklasse 1) toetsen we slechts of voldaan is aan indieningsvereisten, of er geen andere vergunningsplichten gelden en kijken we naar de bouw- en sloopeveiligheid. Bij vergunningen houden we rekening met losgekoppelde activiteiten volgens de Omgevingswet. Flora en Fauna en Natura 2000 spelen daardoor geen rol bij de beoordeling en worden niet getoetst (behalve bij evenwichtige toedeling van functies aan locaties).

Hoe lager de prioriteit van technische voorschriften, hoe minder diepgaand we die toetsen.

Wij gaan uit van de juistheid van adviezen en nemen die van de adviseurs van onze partners over zonder verdere toetsing, behalve bij hoge prioriteiten en risico's.

We geven duidelijk aan welke stukken in ontvankelijkheid ontbreken, welke na toetsing nog aangepast moeten worden en wat wij van initiatiefnemers verwachten. Een aanvrager krijgt in principe éénmaal de gelegenheid tot aanvullen, wat wettelijk zo is bepaald. Is de aanvraag dan nog niet compleet? Dan laten we de aanvraag buiten behandeling, tenzij het vanuit proces efficiëntie beter is om alsnog een aanvulling te vragen (bijvoorbeeld bij heel kleine onvolkomenheden). Wij helpen de

aanvrager verder door aan te geven of een conceptverzoek meer voor de hand ligt, advies te geven een eigen adviseur te betrekken en/of verwijzen we naar het loket voor informatie over het doen van een volledige aanvraag.

We overleggen met aanvragers over 'lege' aanvragen (zonder tekeningen), kennelijk verkeerd gekozen activiteiten en aanvragen waarvan wij vermoeden dat een vooroverleg nodig is. Wij doen dit voordat de aanvraag in behandeling is genomen, zodat aanvragers hun aanvraag direct kunnen intrekken, indien nodig, zonder dat daar werk aan is verricht.

Hoe borgen we dit?

Wij maken gebruik van een workflow managementsysteem waar de procedures en termijn bewaking in zijn verwerkt. Werkafspraken worden vastgelegd en beheerd in een documentsysteem. Waar we op letten in de behandeling van aanvragen en meldingen, leggen we vast in toets- en beoordelingskaders met de gewenste diepgang in toetsprotocollen. Dit stelt ons beter in staat om de kwaliteit en uniformering van toetsing te borgen. We werken in 2025 met een nieuwe diepgang voor toetsing, gebaseerd op het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Deze ontwikkelen we in 2024. Aan de hand van de ervaringen die we daarmee opdoen, kunnen we de diepgang in 2026 bijstellen om beter aan te sluiten bij risico's en aandachtspunten.

We houden het aantal meldingen, vergunningen, klachten, overtredingen, e.d. bij. Ook kunnen we daarbij monitoren waaraan we onze capaciteit besteden en zien we welke aspecten onze aandacht vragen. Zo kunnen we trends analyseren, waaruit aandachtspunten kunnen volgen die boven de reguliere taken uitstijgen.

Vraagt iets incidenteel meer tijd dan verwacht? Dan moeten we herprioriteren binnen de taken. Vraagt iets structureel meer aandacht? Dan programmeren we die taak als aandachtspunt voor het komende jaar.

Wat hebben we hiervoor te organiseren?

We moeten de taken uitvoeren binnen de beschikbare capaciteit welke volgt uit het werkplan. Daarvoor hanteren we de vaste

toets- en beoordelingskaders en de gewenste diepgang, zoals uitgewerkt in toetsprotocollen. We hebben aandacht voor het verlagen van onze administratieve last en dragen suggesties aan bij onze opdrachtgevers.

We zijn een organisatie die bouwt aan kennis om de taken robuust uit te kunnen voeren. Het is daarom noodzakelijk om voldoende ruimte in te bouwen voor opleidingen en kennisdeling. Dit valt binnen de bestaande beschikbare indirect productieve uren. Verder worden medewerkers die nieuw in het vak zijn, opgeleid om net als alle vergunningverleners te voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.2 (regels die gelden voor VTH-taken uitvoeren). Daarmee leren ze ook de technische regels uit het Bbl toe te passen.

We gaan in 2025 aan de slag met het toepassen van een 4-ogen principe en ruimte voor standaardisering en procesaanpassingen. Daarmee willen we de consistentie in ons werk bevorderen, en leren van elkaars ervaring.

Hoeveel capaciteit zetten we hiervoor in?

Het werven en behouden van gekwalificeerd personeel is een uitdaging. In de aanloop naar 2025 bereiden we het terugnemen van taken door gemeente Nijmegen voor. Daarbij is er een risico dat medewerkers voortijds vertrekken door onzekerheid over hun toekomst en ook dat het personeelsbestand na de overdracht van taken niet geheel past op de werkzaamheden. Eind 2024 maken we de balans op en zetten we acties uit om in 2025 voldoende personeel te hebben.

Voor uitvoering van deze reguliere taken bij vergunningverlening BRIKS verwachten we 21.404 uur nodig te hebben in 2025. Deze capaciteit verdelen we in de onderstaande clusters. Boven elk cluster staan in een tabel de producten uit de externe PDC vermeld:

Informatieverzoeken BRIKS: 2.968 uur

Externe PDC-Producten
<i>Informatieverzoeken BRIKS</i>

Vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal er bij bedrijven en adviseurs nog steeds meer behoefte bestaan aan

algemene informatie en voorlichting over de regelgeving, processen, systemen en andere VTH-informatie. Voorafgaand aan een vooroverleg informeren wij initiatiefnemers. Ook vallen hieronder de vragen die bij midoffice binnenkomen. Het gaat daarbij om informatieverzoeken op het gebied van vergunningverlening, juridisch en toezicht. Naast de informatievoorziening op verzoek, is de wens om ook op eigen initiatief informatie en voorlichting te geven over de gevolgen van activiteiten voor de leefomgeving aan initiatiefnemers. Wij beantwoorden ook vragen van burgers die per mail en telefoon binnenkomen. Tevens is er de mogelijkheid om vragen te stellen bij het loket.

Vooroverleg BRIKS: 2.690 uur

Externe PDC-Producten
<i>Vooroverleg BRIKS</i>

Als een initiatiefnemer een aanvraag vooraf wil laten toetsen, dan kan de initiatiefnemer vooraf een verzoek voor een vooroverleg indienen. Ook de Omgevingstafel valt onder het vooroverleg.

Behandelen van meldingen BRIKS: 5.308 uur

Externe PDC-Producten
<i>Informatieplicht BRIKS</i>
<i>Melding BRIKS</i>

Meldingen die we ontvangen, toetsen we sec aan de indieningsvereisten. Ook doen we een globale check op andere meldingen of vergunningsplichten en de omgevingsveiligheid. We verwachten meer meldingen dan voorheen aangezien de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen in werking treedt. In de raming gaan we uit van onze ervaring met de hoeveelheid aan bouw aanvragen, vallend onder gevolgklasse 1 in de afgelopen jaren. Dit blijft een schatting. Meer of minder benodigde capaciteit vangen we op met onze flexibele schil. Het gaat hierbij om bouwmeldingen, gebruiksmeldingen, gereedmeldingen bouwwerk, informatieplicht, melding gelijkwaardige maatregelen, melding omgevingsplan, handelsreclame, sloop overige en sloop alleen asbestverwijdering.

Beoordelen van aanvragen BRIKS: 10.358 uur

Externe PDC-Producten
<i>Omgevingsvergunning BRIKS</i>
<i>APV Besluit</i>
<i>Vergunning Leegstandswet</i>
<i>Vergunning Huisvestingswet</i>

Aanvragen die we ontvangen, moeten we beoordelen aan de hand van vaste wettelijke procedures, waarbij we op inhoud vooral aandacht hebben voor de aspecten met hoge prioriteit. Hoeveel aanvragen we ontvangen is erg afhankelijk van 'de markt', oftewel: hoeveel aanvragen er worden ingediend. Ontwikkelingen, zoals corona, nieuwe wet- of regelgeving, inflatie, de energiecrisis en schaarste in grondstoffen en bouwmaterialen, hebben grote invloed op het aantal aanvragen dat wordt gedaan. Hierom blijft de capaciteit die we verwachten in te zetten een schatting van het aantal, op basis van trends maal de gemiddelde tijd die we doorgaans aan een bepaalde aanvraag besteden. Meer of minder benodigde capaciteit vangen we op met onze flexibele schil.

Hieronder vallen het afwijken van regels uit het omgevingsplan, ambtshalve of op verzoek intrekken of wijzigen vergunning, APV (Algemeen Plaatselijke Verordening) besluit, besluit gelijkwaardige maatregel, bouwactiviteit, maatwerkvoorschrift, kappen, slopen, omgevingsplanactiviteiten gemeentelijke monument, handelsreclame, roerende zaken opslaan, (uit)weg maken, een werk, rijksmonument, leegstandswet en woningonttrekking.

Specialistisch advies BRIKS: 80 uur

Externe PDC-Producten
<i>Advies monumenten</i>

We adviseren over monumenten aan de gemeente Berg, Dal, Beuningen en Heumen.

6.5. Toezicht en handhaving BRIKS

Wat is onze aanpak?

We zien toe op een juiste uitvoering van de activiteiten bouwen, reclame, slopen, aanleggen, monumenten en welstand. We beschermen een goede kwaliteit van de leefomgeving, beperken risico's en stimuleren goed naleefgedrag. Van zichtbaar toezicht gaat een preventieve werking uit, waardoor een deel van de overtredingen wordt voorkomen. Ook komt zo in beeld wat buiten ons zicht plaatsvindt en wat ongemerkt tot nadelige gevolgen leidt voor de omgeving of zelfs ondermijnend is. Hiervoor werken we risicogericht, zijn we zichtbaar in het gebied en handelen we oplossingsgericht naar de bedoeling van regels.

Indien nodig, treden we handhavend op tegen overtredingen. Dit doen we, waar mogelijk, op informele wijze door het gesprek aan te gaan en afspraken te maken over herstel van een overtreding. Wordt daarmee niet vlot een oplossing bereikt of is sprake van een overtreding met acuut gevaar of ander spoedeisend belang, dan treden we daadkrachtig op om de omgeving te beschermen. Hierbij hanteren we de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO).

Wat geven we prioriteit?

De activiteiten en aspecten die in het VTH-beleid de hoogste risico's en de grootste prioriteit hebben, zijn:

- calamiteiten met acuut gevaar;
- gebouwen met een logiesfunctie;
- brandveiligheid;
- constructieve veiligheid;
- omgevingsveiligheid;
- gezondheid;
- verwijderen van asbest;
- monumenten.

Op basis van kennis en ervaring en gelet op de huidige ontwikkelingen, krijgen de volgende punten in 2025 ook prioriteit:

- verduurzaming van gevolgklasse 2 en 3;
- opsporing van onbekende activiteiten;
- riolering/lozen van afvalwater;

- intrekkingen van vergunde, maar niet uitgevoerde activiteiten.

Omdat we onze aandacht in het toezicht vooral op de meest risicovolle en prioritaire zaken richten, doen we de dingen die er echt toe doen. In het VTH-beleid is opgenomen dat we deze aspecten met een hoog risico, grondig controleren op alle kritische details. Hiervoor houden we onze toezichtprotocollen aan die per technisch onderdeel aangeven in hoeverre we er toezicht op houden. De zwaarte van de toets is afhankelijk van de optredende risico's voor gebouw of omgeving. Voor de laagste risico's zoals dakkapellen, schuren en aanbouwen, houden we veelal steekproefsgewijs toezicht. Voor iets hogere risico's houden we het minimale toezichtprotocol aan, die vooral focust op brandveiligheid en constructieve veiligheid. Voor de hogere risico's houden we het reguliere toezichtniveau aan.

Voor het bepalen van de benodigde diepgang van toetsingen hebben we een middel ontwikkeld waarmee we risico's afwegen. Daardoor kunnen we onze capaciteit inzetten op de risico's met de meeste impact. Ook kunnen we op deze manier verantwoorden waarom we voor veel bouwwerken geen of weinig toezicht houden. Het algehele niveau van toezicht kan niet verder verlaagd worden, zonder de toezichttaak te verzaken.

Wat doen we niet?

We zetten onze capaciteit niet in voor klachten over laag geprioriteerde activiteiten of gemiddeld geprioriteerde activiteiten zonder relevante risico's. In degelijke gevallen raden wij de betrokkenen aan met elkaar in overleg te gaan om tot overeenstemming te komen. Maar als er een verzoek om handhaving wordt ingediend moeten we wettelijk optreden en dat doen wij dan ook.

In onze handhavingprocedure beperken we ons legalisatieonderzoek tot de kans op concreet zicht op legalisatie (ligt er een ontwerp-omgevingsplan ter inzage of ligt er een aanvraag omgevingsvergunning welke het college voornemens is te vergunnen). Het staat de overtreder altijd vrij om legalisatie via een aanvraag zelf te onderzoeken. Dan betaalt deze net als

niet-overtredende initiatiefnemers leges voor de planbeoordeling

Hoe borgen we dit?

We hebben de diepgang van toezicht vastgelegd in toezicht- en beoordelingskaders en in toezichtsprotocollen. Op deze manier borgen we dat toezicht zoveel mogelijk uniform plaatsvindt en er bij het toezicht voldoende aandacht is voor de prioriteiten. Dit is echter niet in beton gegoten en op basis van onze kennis en ervaring kijken we steeds wat het meest nodig en effectief is. Dit kan ook betekenen dat we goed naleefgedrag belonen met minder toezicht. Ook reserveren we tijd om 'vrij in het veld' aanwezig te zijn, zodat we ruimte hebben om onbekende activiteiten op te sporen.

Wat hebben we hiervoor te organiseren?

We moeten de taken uitvoeren binnen de beschikbare capaciteit. Daarvoor hanteren we

vaste toezicht- en beoordelingskaders en de gewenste diepgang zoals uitgewerkt in toezichtprotocollen. We hebben aandacht voor het verlagen van onze administratieve last en dragen suggesties aan bij onze opdrachtgevers.

We zijn een organisatie die bouwt aan kennis om de taken robuust uit te kunnen voeren. Het is daarom noodzakelijk om voldoende ruimte in te bouwen voor opleidingen en kennisdeling.

We gaan in 2025 aan de slag met verbetering van de ICT-ondersteuning in het veld. Hiermee kunnen we ook effectiever het vrije veld toezicht uitvoeren.

Hoeveel capaciteit zetten we hiervoor in?

Het werven en behouden van gekwalificeerd personeel is een uitdaging. In de aanloop naar 2025 bereiden we het terugnemen van taken door gemeente Nijmegen voor. Daarbij is er een risico dat medewerkers voortijds vertrekken door onzekerheid over hun toekomst en ook dat het personeelsbestand na de overdracht van taken niet geheel past op de werkzaamheden.

Eind 2024 maken we de balans op en zetten we acties uit om in 2025 voldoende personeel te hebben.

Voor uitvoering van deze reguliere taken bij toezicht en handhaving BRIKS verwachten we 14.025 uur nodig te hebben in 2025. Deze capaciteit verdelen we in de onderstaande clusters. Boven elk cluster staan in een tabel de producten uit de externe PDC vermeld:

Behandeling van klachten BRIKS: 1.172 uur

Externe PDC-Producten
<i>Behandeling van klachten BRIKS</i>

Vanuit burgers worden er klachten ingediend via het klachtenregistratiesysteem. We beoordelen alle klachten die binnenkomen en handelen deze volgens prioriteitsniveau af. We gaan, indien nodig, ter plaatse kijken of de klacht gegrond is en informeren de klagers en eventuele overtreders. Met een toenemende mondigheid, een stijging van klachten en een beperkte capaciteit is 100% controle niet (meer) mogelijk. Dat hoeft ook niet, want men heeft een eigen verantwoordelijkheid in het oplossen van onderlinge problemen. Toch zien we steeds vaker dat naar de gemeente wordt gekeken voor een oplossing. We werken echter steeds meer risicogericht. Klachten pakken we voortaan dan ook risico- en prioriteitgericht op. Dat betekent dat we geen controle meer uitvoeren als zich geen relevante risico's voordoen of dat we pas later een controle uitvoeren omdat het risico zich niet direct voordoet. Aan de hand van het risico en de prioriteit bepalen we of, en zo ja: wanneer en hoe, een melding in behandeling wordt genomen. We communiceren altijd duidelijk over waarom we wel of niet overgaan tot toezicht en op welke termijn. Hierin wegen we ook mee of een melder zelf eerder al actie heeft ondernomen. Het gaat hierbij om monumenten, geaccepteerde gebruiksmelding, gelijkwaardige maatregel, illegale sloop en overige illegaliteit.

Piket bouwen: 30 uur

Externe PDC-Producten
<i>Piket bouwen BRIKS</i>

Calamiteiten zijn onverwachte gebeurtenissen die ernstige

gevolgen kunnen veroorzaken. Hierom wordt bij toezicht capaciteit gereserveerd voor de gemeente Berg en Dal, Beuningen en Heumen, die ingezet kan worden bij calamiteiten en gericht is op het beperken van acute onveilige en ongevaarlijke situaties. De piketdienst is 24 uur per dag bereikbaar en beschikbaar.

Toezicht vergunningen en meldingen BRIKS: 4.984 uur

Externe PDC-Producten
<i>Toezicht Verleende Omgevingsvergunning BRIKS</i>
<i>Toezicht APV besluit + evenementen</i>
<i>Toezicht Huisvestingswet</i>
<i>Controle inrichtingseisen aanvraag Alcoholwetvergunning</i>

We houden toezicht op een juiste uitvoering van de activiteit. Vindt er geen uitvoering plaats, dan nemen we initiatief tot intrekking van de vergunning. Vindt er wel uitvoering plaats, dan houden we risicogericht toezicht. Dit betekent dat we onze controle-frequentie en de diepgang van het toezicht afstemmen op het risico dat betrekking heeft op de activiteit, de prioriteit die we aan het onderwerp hebben gegeven, het type bouwwerk of soort evenement dat het betreft en onze ervaring met (het gedrag van) de uitvoerder. Sloopmeldingen zonder asbest controleren we alleen als we relevante risico's verwachten. Gereed meldingen van gevolgklasse 1 controleren we alleen als de kwaliteitsborger relevante risico's meldt. Overige niet relevante gebreken laten we over aan private partijen onderling. Het gaat hierbij om alcoholwetvergunningen, afwijken regels omgevingsplan, instandhoudingstermijn, kappen, bouwen, slopen, handelsreclame, roerende zaken opslaan, (uit)weg maken, een werk, monumenten, APV besluit en evenementen, huisvestingswet en maatwerkvoorschriften.

Toezicht bestaande bouw, asbest, en vrije veld toezicht BRIKS: 6.190 uur

Externe PDC-Producten
<i>Toezicht Bestaande Bouw BRIKS</i>
<i>Toezicht sloop/asbest</i>

Toezicht Overige Illegaliteit

We zien ook toe op het naleven van regels van activiteiten die niet bij ons gemeld of aangevraagd (hoeven) worden. Zo houden we ook toezicht op algemeen geldende regels zoals zorgplichten, regels voor omgevingsveiligheid en regels die gelden voor bestaande bouw. Hierbij richten we ons ook op het opsporen van onbekende activiteiten, zoals illegale (ver)bouw en ad hoc controles met partners (zoals met de Veiligheidsregio of de afdeling veiligheid van de gemeente). Bij deze toezichtstaak letten we met name op de aspecten met een hoog risico en hoge prioriteit.

Meldingen behandelen we als er asbest wordt gesaneerd. Dit geldt voor zowel particuliere meldingen als voor bedrijfsmatige meldingen. Alle meldingen worden inhoudelijk beoordeeld. We houden ook toezicht op de asbestsanering en sloop. Hier passen we het VTH-beleid toe en komen we niet controleren bij elke sloop. We houden risicogericht toezicht en beoordelen of we gaan controleren bij risicovolle saneringen of saneerders die structureel hun werkzaamheden niet juist uitvoeren.

Handhaving BRIKS: 1.589 uur

Externe PDC-Producten
<i>Bestraffende handhaving BRIKS</i>

Bij overtredingen treden we passend en uniform op, in lijn met ons VTH-beleid en conform de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO). We kunnen hierbij inzetten op herstellen of bestraffing. Dit doen we vanuit eigen constatering of op verzoek. Hieronder valt: bestuurlijke strafbeschikking, bestuurlijke boete, strafrechtelijke optreden en verzoek tot handhaving.

Specialistisch advies HH BRIKS: 60 uur

Externe PDC-Producten
<i>Advies Evenementen</i>

We adviseren over evenementen aan de gemeente Beuningen en Heumen.

6.6. Juridische taken BRIKS

Een aantal juridische producten staan hierboven genoemd. Hiervoor is een inzet nodig van 3.162 uur, maar een groot deel van de juridische werkzaamheden zitten verweven in producten van zowel vergunningverlening BRIKS als toezicht en handhaving. Hieronder worden deze specifieke juridische werkzaamheden nader toegelicht.

<i>Externe PDC-producten</i>
<i>Verzoek tot handhaving BRIKS</i>
<i>Herstellende handhaving BRIKS</i>
<i>Rechtsbescherming BRIKS</i>
<i>Juridisch advies BRIKS</i>

We adviseren in de breedte op de juridische aspecten van vergunningverlening. Gelet op de overgang naar de Omgevingswet besteden we hier de juiste aandacht aan. Ook vallen de binnenkomende informatieverzoeken, Woo-verzoeken en aansprakelijkheidsstelling hieronder, met aandacht voor de gestelde prioriteiten. Jurisprudentie hierin meenemend.

Daar waar bezwaar, (hoger)beroep of verzoek om voorlopige voorziening wordt ingesteld tegen een besluit behandelen we deze voor de regiogemeenten. Voor de gemeente Nijmegen geven we uitleg over het primaire besluit tijdens hoorzittingen. Ook kan er een bezwaar tegen een Woo-besluit worden ingediend.

We hebben als juridische afdeling een belangrijke taak als het gaat om kennis deling en ontwikkeling.

De Omgevingswet kent een weerbarstige praktijk en onze juristen halen kennis over hoe hiermee om te gaan en borgen dit binnen al onze afdelingen. Bovendien krijgen ze doorlopend vragen binnen vanuit onze opdrachtgevers over hoe er om gegaan kan worden met complexe vragen. Dit vraagt de nodige tijd en ook een investering in blijven opleiden van onze juristen.

Door tijdig te reageren op klachten en meldingen proberen wij handhavingsverzoeken voor te zijn. Belanghebbenden hebben echter het recht om een handhavingsverzoek in te dienen en dit kan niet geheel worden voorkomen. Ook handhavingsverzoeken, voortkomend uit de gestelde prioriteiten, nemen we mee in het reguliere werk. Dit doen we op basis van de daarvoor gestelde kaders in de wet en het geldende beleid. Last onder dwangsom en last onder bestuursdwang kunnen voortkomen uit klachten, handhavingsverzoeken en ook uit ambtshalve controles. Ook dit valt onder ons reguliere werk.

7.

Ondermijning en ketentoezicht

7.1. Ondermijning

Dit onderwerp behoort binnen de gemeente Nijmegen toe aan Bureau Veiligheid en de andere vijf regiogemeenten werken in een samenwerkingsverband, genaamd: het Ondermijningsteam Tweestromenland (OTSL). Controles vinden zowel voor de gemeente Nijmegen als de Tweestromenland-gemeenten plaats op verzoek van de gemeenten. De ODRN werkt dus vraag gestuurd. Dat gebeurt op basis van signalen of meldingen die bij de ODRN, gemeenten of partners (zoals o.a. de politie) binnenkomen of naar aanleiding van een onderzoek door één van de partners. Controles kunnen ook ontdekkend van aard zijn. Uit ervaring blijkt bijvoorbeeld dat verhuurde opslagboxen vaak gebruikt worden voor criminele doeleinden, zoals de opslag van illegaal vuurwerk of wapens, grondstoffen voor de productie van synthetische drugs of het 'koudzetten' van gestolen voertuigen.

Controles worden gecoördineerd door de ondermijningscoördinator van Tweestromenland en vinden plaats door leden van het team Ondermijning van de ODRN, vaak in samenwerking met collega's van de politie, douane of de NLA (Nederlandse Arbeidsinspectie).

De leden zijn speciaal getraind en opgeleid om ondermijningscontroles, in bepaalde gevallen in samenwerking met de genoemde partners, uit te voeren. De werkzaamheden vinden volgens een door de ODRN opgesteld werk- en veiligheidsprotocol plaats.

Signalen en meldingen komen voor een deel ad hoc binnen, dus het team moet zo nodig snel informatie kunnen verrijken met de gegevens die bij de ODRN bekend zijn en snel mensen kunnen leveren.

Voorbeelden van resultaten van ondermijningscontroles door de ODRN zijn de ontdekking van drugslabs, wietkwekerijen, gestolen voertuigen, vervalste merkkleding, lachgasflessen, illegale huisvesting van arbeidsmigranten, illegale bewoning en illegale sigarettenproductie en –opslag.

Naast ondermijningscontroles levert het ondermijningsteam ook een zeer actieve en waardevolle bijdrage aan de binnen de Tweestromenlandgemeenten opgestarte programma's Veilig buitengebied binnen het platform Veilig Ondernemen (PVO).

Iedere gemeente bepaalt zelf jaarlijks de budgettaire ruimte waarbinnen het Team Ondermijning van de ODRN kan worden ingezet

7.2. Ketentoezicht

Regionale organisatie en bijdrage vanuit de ODRN

Ketentoezicht is als stelseltaak belegd bij de ODR (Omgevingsdienst Rivierenland). Alle Gelderse diensten worden betrokken bij het bedenken van ketentoezicht-projecten. Ze leveren een bijdrage aan de projectplannen en leveren toezichthouders voor het uitvoeren van ketentoezicht-controles. De manager ketentoezicht maakt regelmatig een rondje bij de omgevingsdiensten en haalt daarbij informatie op over thema's die een onderwerp kunnen worden voor een onderzoek. Dat gebeurt ook feitelijk. Iedere Gelderse omgevingsdienst, dus ook de ODRN, moet dus een bijdrage leveren, zowel financieel t.b.v. dit team als voor wat betreft het leveren van menskracht.

Thema's voor 2025 en 2026

De ketens die zijn opgestart in 2024 lopen door, waaronder asbest, metaalrecycling, accu's, katalysatoren en co-vergisting;

- Het project synthetische drugs;
- Omgevings-risicobeeld Oost NL;
- Fenomeenbeelden Ondermijningscentrum milieu;
- De samenwerking met de MMA (Meld Misdad Anoniem).

Doelen

De deelnemende omgevingsdiensten hebben het gezamenlijke doel om zicht en grip op (afval)stoffenketens en (milieu)criminaliteit te krijgen. Hiervoor zijn in 2012 vijf doelstellingen geformuleerd voor Ketentoezicht:

- Zicht krijgen en houden op risicovolle ketens en malafide actoren;
- Maken van risicoanalyses en het stellen van prioriteiten: is er een vermoeden van malafide gedrag?;
- Gericht nader onderzoek doen (bijv. gerichte toezichtacties, verscherpt toezicht, diepgaand administratief toezicht (DAT), interventie);

- Optreden bij gegrond vermoeden (feitelijke handhaving);
- N.a.v. de risicoanalyses adviseren over (preventieve) maatregelen.

Deze doelstellingen worden sinds 2012 concreet gemaakt in het jaarprogramma dat elk jaar wordt opgesteld door de programmamanager.

8.

Maatwerk en projecten

Hieronder een overzicht van alle maatwerk- en projectopdrachten. Omdat het hier gaat om een uitvoeringsprogramma, worden alleen de directe uren vermeld, dus exclusief 23% voor de indirect productieve uren. In de advieslijst in bijlage 1 staan wel de uren incl. de 23%.

8.1 Maatwerk milieu VV

- A. Algemene advisering en overleggen Bodembeleid – 158 uur – alle gemeenten;
- B. Zonebeheer Schoenaker – 20 uur - gemeente Beuningen;
- C. Basis geluidemissie gemeentelijke wegen – 145 uur - gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Wijchen;
- D. Geluidproductieplafonds industrieterreinen – 100 uur -gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Wijchen;
- E. Inventarisatie stortplaatsen – 104 uur – gemeenten Beuningen en Heumen;
- F. Kosten VTH bodemtaken – 0 uur (betreft externe kosten) – alle gemeenten.

8.2 Projecten milieu VV

- A. Uitwerking aanbevelingen OVV-rapport – 385 uur – alle gemeenten;
- B. Updaten veehouderijgegevens in IGO –200 uur – alle gemeenten;
- C. Omgevingsplan - 583 uur – alle gemeenten;
- D. Effectgericht werken – 806 uur – alle gemeenten;
- E. Wijkoverleg Nijmegen West en Weurt – 53 uur – gemeente Beuningen;
- F. Zonebeheer gemeente Heumen – 20 uur – gemeente Heumen;
- G. Projectleider scherper vergunnen – 100 uur – gemeente Nijmegen.
- H. Uitvoeren ODRN VTH bodemtaken – 0 uur (betreft externe kosten) – gemeente Nijmegen.

8.3 Maatwerk milieu TZH

- A. Aandachtsbedrijven en bijzonder toezicht – 670 uur - gemeente Nijmegen;
- B. Aanpak ondermijning – 798 uur – gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Wijchen;
- C. Gelderse milieu samenwerking - 328 uur – alle gemeenten;
- D. Geluidmeting Emporium – 49 uur – gemeente Wijchen;
- E. Inventarisatie onbekende MBA's – 664 uur – alle gemeenten;
- F. Inventarisatie ZSS-emissie – 653 uur – alle gemeenten;
- G. Ketentoezicht – 263 uur -alle gemeenten;
- H. Uitvoeren emissiemetingen – 0 uur(betreft externe kosten) – gemeente Berg en Dal, Druten, Wijchen;
- I. Out of pocket kosten milieutoezicht – 0 uur (betreft externe kosten) – gemeente Nijmegen.
- J. Vierdaagsekamp Heumesoord – 36 uur – gemeente Heumen;
- K. Zandwinning Geertjesgolf – 0 uur (streven is alle inzet in 2024 af te ronden)- gemeente Beuningen.

8.4 Projecten milieu TZH

- A. Communicatiecampagne vetafscidders – 198 uur – alle gemeenten;
- B. CO2 prestatieladder – 15 uur – gemeente Nijmegen;
- C. CO2-reductie Werkgebonden Personenmobiliteit – 84 uur – alle gemeenten;
- D. Energiecontroles – 403 uur – gemeente Nijmegen;
- E. Pilot circulaire economie – 375 uur – alle gemeenten.

8.5 Maatwerk BRIKS VV

Niet van toepassing.

8.6 Project BRIKS VV

Niet van toepassing.

8.7 Maatwerk BRIKS TZH

- A. Toezicht en handhaving Label C-kantoren – 45 uur - gemeente Heumen;
- B. Integrale controle inclusief brandveiligheid – 175 uur – gemeente Berg en Dal;
- C. Permanente bewoning – 132 uur – gemeente Berg en Dal;
- D. Toezicht stuwwal – 178 uur – gemeente Berg en Dal;
- E. Vitalisering vakantieparken – 120 uur – gemeente Berg en Dal;
- F. Handhaving illegale huisvesting arbeidsmigranten buiten de vakantieparken – 45 uur – gemeente Berg en Dal;
- G. Onderzoeksplicht gebouweigenaren breedtplaatvloeren – 150 uur – gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen;
- H. Project natuur en handhaving 219 uur – gemeente Berg en Dal.

8.8 Projecten BRIKS TZH

- A. Down the Rabbit Hole – 80 uur – gemeente Beuningen;
- B. Energie labels kantoren – 81 uur – gemeente Heumen;
- C. Project bestaande bouw – 258 uur - gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen.

8.9 Projecten Juridisch

Niet van toepassing.

8.10 Maatwerk overige

A. Post divers – 109 uur – alle gemeenten.

Bijlagen

Bijlage 1 – advieslijst o.b.v. UP

Dit is een separate bijlage op A3 formaat i.v.m. de leesbaarheid. Let op: de vermelde uren in bijlage 1 zijn inclusief 23% opslag voor indirect productieve uren. Het opgestelde en aan het eind van het jaar geactualiseerde UP leidt uiteindelijk, na

totstandkoming en vaststelling van de advieslijsten, tot een bijstelling van de primitieve begroting. Een bijstelling die in 2025 verwerkt wordt met een wijziging van de begroting. Het uitstellen van de Wkb (Wet Kwaliteitsborging Bouw) is nog niet

in deze advieslijst meegenomen. Invoering WKB is voorlopig vastgesteld medio 2025, maar dit kan nog wijzigen.

Bijlage 2 – toetsprotocol Bbl

Toetsprotocol Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)

Het 'Toetsprotocol Bbl' maakt deel uit van het VTH UP voor 2025 en 2026 van de ODRN, welke door de deelnemende gemeenten moet worden vastgesteld. In het Toetsprotocol is vastgelegd met welke intensiteit een bouwplan getoetst wordt aan wet- en regelgeving. Hierdoor wordt weloverwogen en herleidbaar aangegeven welke toets-aspecten aandacht krijgen. Aanvragen voor een technische bouwactiviteit worden getoetst aan de technische voorschriften uit het Bbl. Daarbij moet worden bepaald of het aannemelijk is dat aan de normen uit het Bbl wordt voldaan. Deze aannemelijkheidstoets biedt enige ruimte om te kunnen variëren in toetsintensiteit. Met het Toetsprotocol Bbl wordt hier invulling aan gegeven.

Met het vaststellen van een Toetsprotocol:

- Worden bouwplannen eenduidig, consequent, transparant en adequaat getoetst. Hierdoor wordt de veiligheid van bouwwerken verhoogd en gewaarborgd, alsmede het gezond en veilig gebruik ervan;
- Worden keuzes en prioriteiten gemotiveerd en bestuurlijk vastgelegd;
- Kan naar inwoners en ondernemers herleidbaar worden aangegeven aan welke voorschriften uit het Bbl hun aanvraag getoetst is en met welke intensiteit.

Prioriteiten 'Laag', 'Gemiddeld' en 'Hoog'

In het Toetsprotocol Bbl komt de prioritering van de activiteiten uit het VTH-beleid en het niveau van toetsen samen. Zie het

beleidsplan voor uitleg over de risicoafwegingen en vastgestelde prioriteiten. Hoe hoger de prioriteit, hoe diepgaander wij toetsen. Omgekeerd geldt dit ook, hoe lager het risico hoe minder diepgaand wij toetsen. Wij gebruiken drie prioriteringsniveaus: 'Laag', 'Gemiddeld' en 'Hoog'.

Globaal beschouwd komen deze overeen met:

- 'Hoog' hebben een toetsniveau 4, integraal toetsen/toetsniveau 3, representatief toetsen;
- 'Gemiddeld' hebben een toetsniveau 2, visueel toetsen/toetsniveau 3, representatief toetsen;
- 'Laag' hebben een toetsniveau 1, uitgangspuntentoets.

Hierbij merken we op dat het Bouwbesluit al veel regels heeft geschrapt en het Bbl dat verder doet, met name op het gebied van bruikbaarheid. De overgebleven regels zijn daardoor in de meeste gevallen relevant waardoor we geen toetsniveau 0 gebruiken; voor die gevallen wijst het Bbl al geen regel aan.

Verder merken we op dat de prioriteiten in twee toetsniveaus kunnen vallen, afhankelijk van de risico's die zich bij de betreffende gebruiksfunctie voordoet. Het toetsprotocol beschouwt de risico's dus in meer detail dan het VTH-beleid.

Naast de vaste prioritering en de daarbij horende toetsniveaus is er ruimte om op basis van kennis en kunde per aanvraag voor een omgevingsvergunning een inschatting te maken of de vaste prioritering in dat specifieke geval adequaat is. In de praktijk

betekent dit dat er in specifieke gevallen gemotiveerd afgeweken kan worden van de vastgelegde prioritering.

De toetsniveaus

Hieronder volgt een definitie van de verschillende toetsniveaus. Deze definities komen overeen met de landelijke gebruikte definities. De diepgang van de toets kan variëren van geen toets tot volledig toetsen. Elk volgend toetsniveau is een aanvulling op het vorige.

Niveau 0: niet beoordelen of aan een voorschrift wordt voldaan

Niveau 0 is het niet beoordelen of aan de voorschriften van het Bbl wordt voldaan. Niveau 0 komt in de matrix niet terug. De meeste bouwwerken waar zich dit zou kunnen voordoen zijn vergunningvrij geworden voor de technische bouwactiviteit of zijn via de Wkb gedereguleerd (in 2025). Er kan altijd alsnog een gemotiveerde uitzondering worden gemaakt om niveau 0 toe te passen.

Niveau 1: Uitgangspuntentoets (betrouwbaarheidstoets)

Bij toetsniveau 1 wordt gecontroleerd of de globale uitgangspunten. De toetser bladert diagonaal door de stukken en bepaalt op ervaring zijn oordeel over het betreffende aspect. Als het van toepassing is kijken we ook naar de uitkomst van bijvoorbeeld een berekening, zonder inhoudelijk naar de berekening te kijken. Niveau 1 passen we toe op voorschriften waarvan de kans dat niet wordt voldaan gering is en de gevolgen indien niet wordt voldaan eveneens gering zijn, dus als het risico gering wordt geacht.

Niveau 2: visueel toetsen (hoofddijntoets)

Niveau 2 is inhoudelijk het basisniveau binnen de matrix. Bij toetsniveau 2 worden van de aspecten de uitgangspunten gecontroleerd en wordt bekeken of de uitkomsten realistisch zijn voor het gekozen ontwerp. Ook de tekeningen worden opengeslagen en op basis van ervaring wordt gekeken of het ontwerp voldoet aan de gestelde uitgangspunten. Is een uitkomst niet aannemelijk, dan zal de berekening nagerekend moeten worden of moet verzocht worden om aanvullende gegevens. Het is mogelijk om op basis van een aannemelijke uitkomst een vergunning te verlenen, nadere gegevens te vragen of een aanvullende buitencontrole voor te schrijven. Een vergunning weigeren op basis van een niet aannemelijke uitkomst zal vrijwel altijd in strijd zijn met het zorgvuldigheidsbeginsel. Indien een uitkomst niet aannemelijk is, dan zal deze altijd gecontroleerd/nagerekend moeten worden of kan door middel van een verzoek om aanvullingen meer duidelijkheid worden gekregen.

Niveau 3: representatief toetsen

Niveau 3 voegt aan de basistoets van niveau 2 een inhoudelijke toets van maatgevende onderdelen toe. De belangrijkste berekeningen worden gecontroleerd en nagerekend indien daar aanleiding voor is. Vanuit deze toets wordt vanuit vakmanschap in combinatie met de visuele toets bepaald welk onderdeel representatief is voor het gehele aspect en dit onderdeel wordt inhoudelijk getoetst.

Niveau 3 is het niveau van toetsen voor voorschriften met betrekking tot veiligheid en gezondheid, met name van kwetsbare groepen, zoals niet zelfredzame mensen en jonge kinderen. Niveau 3 is eveneens geadviseerd voor voorschriften die gesteld zijn in het algemeen belang. Het bepalen van wat de belangrijkste berekeningen zijn blijft een taak van de bouwplantoetser. Hiervoor is geen eenduidige instructie te geven.

Niveau 4: integraal toetsen (volledige toets)

Bij niveau 4 worden alle stukken in samenhang gecontroleerd. Dit is een totale toets. Alle berekeningen worden nagerekend en van alle gegevens wordt gecontroleerd of er voldaan wordt aan de eisen. Niveau 4 komt in de matrix alleen voor met betrekking tot toepassing van gelijkwaardige oplossingen (art. 4.7 Omgevingswet). In de praktijk zal toetsen op niveau 4 voorkomen wanneer de kwaliteit van de aanvraag dan wel de veronderstelde weigeringsgrond aanleiding geeft tot het zwaarder toetsen dan volgt uit de matrix. Niveau 4 kan in afwijking van het toetsprotocol gekozen worden voor gebouwen die vallen in gevolgklasse 3. Dit wordt dan gemotiveerd en vastgelegd in het dossier.

[illegible]

[illegible]